WALT WHITMAN

FULLES D'HERBA

TRADUCCIÓ DE CEBRIÀ MONTOLIU

BARCELONA
BIBLIOTECA POPULAR DE «L'AVENÇ»
1909

Tipografia «L'Avenç», Rambla de Catalunya, 24

WALT WHITMAN

Voleu aspirar d'una glopada la triple essencia de l'ideal novell, aquest nou somni d'industrialisme intens i democratic, d'exaltació nacional i germanor universal, que, procedent de les brumes barbres, ha vingut a desvetllar-vos, oh catalans, del vostre secular encantament mig-eval amb tant forta sotragada que la vostra vida social seriament ne perilla? Llegiu Walt Whitman.

Perquè, cal fixar-vos-hi, en el camí que heu emprès no hi ha aturador possible. O sereu plenament allò que intimament voleu esser, o no sereu res del tot. No debades heu desfermat el vell diable que dormia encadenat en vostres cellers, i ara es precís pensar en la paga i posar-vos, tant aviat com pogueu, d'acord amb

ell, si no voleu esser les seves víctimes.

Per això us convé apendre dels que us han precedit en aquesta via, dels que us han encomanat el noble mal de que patiu, a fi que, com els llurs, els vostres grans dolors siguin fecons i beneïts.

Mireu la gran nació nord-americana com s'ageganta de dia en dia i com arrodoneix gradualment sa feixuga i esquerpa silueta, gracies a la lliure expansió de la llei de sa vida, cada dia més amplament promulgada. Quasi·s diria que l'antic tità·s metamorfoseja en corbes apolínies. Es el miracle natural de l'íntegra afirmació de sí mateix, dels propris principis — just aquells principis la qual vaga percepció us fa tremolar com infants perduts dins la selva.

Escolteu els mestres d'aquesta nova afirmació, sobre tot els poetes i filosofs del nou ideal saxó: ells vos donaran la clau de l'enigma que us atormenta, el mot evocador del vostre miracle.

Escolteu Walt Whitman, l'inspirat cantor de la nova democracia saxona, devinguda l'estendart de l'esprit social modern. Car, per aquell qui·ls conegui, Walt Whitman i els Estats Units són una mateixa cosa (l'un explica l'altre, com

diria ·l mateix poeta), i si la nació ianki es l'ultima expressió d'aquest *modernisme* social[1], Walt Whitman es la veritable personificació i verb de l'esprit ianki.

Walt Whitman! Quantes vegades no he obert ansiós el seu llibre (aquest escriptor sols ha escrit un llibre, però *un llibre* de debò), *Fulles d'Herba*[2], i ni una sola que no l'hagi hagut de cloure al poc temps, descoratjat pel fantastic davassall d'estupendes frases, imatges i conceptes

---

1) El veritable *modernisme*, aixi conegut per tot el món. El den Rusiñol es una aplicació local i en certa manera inversa de la paraula.

2) Tot el demés que ha publicat, o ha permès publicar, pot reduir-se a comentaris d'aquest llibre o notes autobiografiques cosa que en el fons ve a esser igual, donada l'intima compenetració d'un i altre), junt amb alguns petits especimens de sa precedent producció literaria. Heus-aquí la llista de ses obres, tal com quedaren fixades en l'edició de 1892, el mateix any de sa mort, i tal com les segueix publicant la casa Small Maynard de Boston:

Leaves of Gras (Fulles d'Herba), un volum.

Prose Works (Obres en Prosa), comprenent tot el restant de sa producció literaria, un volum.

Calamus (aplec de lletres al seu amic Peter Doyle), un volum.

The Wound Dresser (El Guarda-ferits), aplec de lletres escrites desde·ls hospitals durant la guerra de Secessió, un volum.

Aquests dos ultims, editats postumament pel seu amic i biografiador, R. M. Bucke.

que formen son contingut! I tant mateix, un cop clos el volum, la seva lectura persisteix en la memoria, la figura del pensador se magnifica amb la distancia i ses paraules i expressions culminants prenen relleu amb un secret encís que les grava en l'imaginació d'una manera tant inconscient com indeleble. Això irresistiblement empeny a rependre la seva lectura, i al cap d'un cert temps Whitman es devingut vostre amic, company inseparable de la vostra vida, i adhuc els seus enigmes i extravagancies vos són cars.

Es que Walt Whitman es un cas unic i sense precedents en la literatura universal. Diem-li poeta perquè n'es un de gran en el sentit més pregon i tal vegada més actual, anc que no en el sentit vulgar, ni tant sols en el tradicional literari de la paraula. En el fons no crea res, ni canta res determinat, ni·s proposa dir res en concret. *Explicar-se a sí mateix*, vetaquí·l seu unic objecte — petit i gran, car el seu *jo* s'aixampla fins a abraçar tot el món, car absorbir l'humanitat i esser absort per ella es sa sola preocupació, i escriure en cada moment de sa agitada existencia l'explicació immediata, lliure, candida i fulminant del seu inspirat *sí*

mateix. Més que poeta, potser es profeta·l mot que li escau; profeta en el vell sentit sibilitic; es el *vates* illuminat dels temps actuals; ni pensa, ni medita, ni raona, ni sent res per sí mateix—una canal conductriu de totes les idees que floten en l'atmosfera mental; un medium impersonal de l'immens esprit de la seva epoca, vet-aquí·l que es en Whitman. Bones i dolentes, veres i falses, belles i lletges, totes les coses que pensen i senten i volen els seus germans, ell les pensa i sent i vol i les diu lliurement com seves, sense preocupar-se d'interpretar-les, coordinar-les ni polir-les. Per això, si, dominant el primer etzarament produit, ens deturem a escoltar aquesta babelica confusió de llengues, podrem admirar i estudiar en Walt Whitman el compendi del seu país i de la seva epoca, extrany, enigmatic i descomunal com aquest, però ple de vital saba jove, frisosa de mai somniades creacions.

Més si del fons passem a la forma, el nostre desconcert es encara més gran. Crec que la seva manera pot sintetisar-se en la manca completa de tota manera. L'ideal del seu estil, segons propria expressió, es l'absencia completa d'estil, i,

si val la frase, diré que Walt Whitman es un poeta antiliterari en la forma tant com en el fons. Tota la nostra vella tradició poetica s'esvaeix sota sa ploma. Si ha estudiat els nostres monuments literaris, com així es, no 's veu pas en sos escrits. Ni rastre de la nostra idolatrada imagineria *feudal*, com ell l'anomena: mites, llegendes, faules, etc., tot s'anorrea. Sols sentim l'expressió simple i ferma d'un home del carrer, que diu allò que sent, sense embuts ni que l'espanti la vulgaritat del mot, ni la cruesa d'expressió [1]. Una figura ha sortit darrerament que se li sembla, en Gorki; però així com aquest es un home del poble, un treballador que s'ha ilustrat i s'ha fet poeta, en Whitman fou tota sa vida un

---

1) Aquí tindria de defensar-lo, com la major part dels seus introductors i traductors, de l'acusació d'*immoral*, que constantment, i entre certa mena de gent, li ha valgut la seva franquesa de concepció i expressió, especialment en allò que atany als fenomens sexuals. Més jo conec prou dita mena de gent per a no perdre temps en semblant defensa, i sols me limito a advertir que tot aquell a qui escandalitzin certes expressions de la Bíblia, d'Homer i els classics grecs, del Dant, de Shakspere i tots els grans poetes de l'humanitat, farà santament de no llegir aquest llibre, la qual fonda moralitat ha sortit altrament prou victoriosa dels més formidables atacs per a ser ja més discutible.

obrer que canta, home tant com poeta, sense consentir mai en sacrificar sa humanitat a la deria de fer llibres.

En quant a la seva metrica, aquí sí que les nostres orelles delicades perillen seriament: un vers lliure, ben lliure; tant, que deixa de ser vers; ritme n'hi ha, però, més que fonetic, ideologic; ritme d'idees, conceptes, imatges, més que de silabes. Influencia, tal vegada inconscient, dels seus confrares orientals, els paralelismes, les aliteracions, la ritmica successió d'articulades clausules en llargs periodes oratoris, donen al seu estil una cadenciositat ideal que supleix la feblesa del ritme sonor.

Aquesta es, en breus linies, la figura de Walt Whitman, nat en 1819 a West Hills, Long Island, Estat de New York, i mort en 1892, després d'una accidentada i aprofitada vida, sobre la qual tant s'ha parlat i tant voldria jo dir que no cab en aquest esboç [1]. Ja veieu amb això que no·s tracta de cap novetat literaria. Més si per la data pot calificar-se de

---

1) L'estudi complementari que havia d'acompanyar aquesta traducció, ha degut ser-me segregat per sa considerable extensió i serà en breu separadament publicat.

vella, no així per la seva actualitat, que es més forta avui que mai, com passa amb tots els grans pensadors que s'han avençat al seu temps. Actual serà en tot cas per a nosaltres, que tant atraçats anem de cronologia ideal en vista les nacions que marquen l'hora del temps veritable.

CEBRIÁ MONTOLIU

UN MATEIX JO CANTO [1]

Un mateix jo canto, una simple i distinta persona,
I, ambt ot, emetent el mot Democratic, la paraula *En-Masse* [2].

De fisiologia de cap a peus jo canto,
Ni la fisionomia ni 'l cervell sols són dignes de la Musa, jo dic que la forma completa es molt més digna,
La Femella igual que 'l Mascle canto.

De Vida immensa en passió, pulsació i força,
Alegre, per a lliure acció formada baix les divines lleis,
L'Home Modern jo canto.

1) De l'aplec titulat *Inscripcions*.
2) En francès en l'original.

EN ELS VAIXELLS PEL MAR [1]

En els vaixells pel mar,
L'infinit blau per tots costats obrint-se,
Amb vents xiulant i la musica d'ones, les grans imperials ones,
O alguna barca sola surant en la densa marina,
Ont joiosa, plena de fe, desplegant blanca vela,
Fendeix l'eter entre l'escuma i guspires del dia, o al vespre sota l'estrellada,
Pels mariners vells i joves potser jo, una reminiscencia de la terra, seré llegit,
En plena avinença al fi.

Aquí hi ha·ls nostres pensaments, pensaments viatgers,
Aquí no sols la terra, la terra ferma apar — podran llavores dir —
El cel s'arqueja aquí, sentim l'ondulant pont a sota·ls peus,
Sentim la llarga pulsació, el fluix i refluix de la moció infinida,
Les veus d'invisible misteri, les vagues i vastes sug-

1) Del mateix aplec d'abans.

gestions del món salobre, les sílabes que ragen liquides,
La bona flaira, el lleu cruixit de cordes, el ritme melancolic.
L'il·limitada vista i el boirós llunyà horitzó, tot es aquí.
I aquest es el poema de l'occeà.

Doncs no tremolis, llibre: compleix ton destí,
No sols una reminiscencia de la terra ets tu,
Tu també, com una barca sola fendint l'eter, fent ruta no sé aont, més plena de fe sempre,
Consort de tota nau, fes vela!
Porta-ls plegat mon cor (bons mariners, per vosaltres jo aquí en cada fulla·l plego);
Fes via, llibre meu! Extén tes blanques veles, ma barqueta, travers l'ona imperial!
Vés cantant, velejant, duu per sobre·l blau immens a tots els mars,
Aquest cant pels mariners i tots els llurs vaixells.

A LES TERRES FORANES [1]

He sentit que demanaveu quelcom que expliqui
aquest enigma del Nou Món,
I defineixi America, sa Democracia atletica,
Per tant, vos envio·ls meus poemes perquè hi
veieu lo que cercaveu.

1) Del mateix aplec d'abans.

A UN HISTORIADOR [1]

Vós que celebreu coses passades,
Que haveu explorat lo extern, les superficies de les races, la vida que s'ha exhibit,
Que haveu tractat de l'home com la creatura de la política, de l'associació, dels governants i dels clergues,
Jo, habitant dels *Alleghanis* [2], que tracto d'ell com es en sí, en sos propris drets,
Que prenc el pols de la vida que rarament s'ha exhibit (el gran orgull de l'home en sí mateix),
Cantor de la Personalitat, perfilador de lo que encara ha d'esser,
Jo projecto l'historia del futur.

1) Del mateix aplec d'abans.
2) Serralada del continent nord-americà.

IDOLS [1]

Trobé un vident,
Que passava ·ls tints i objectes d'aquest món,
Els camps de Ciencia i Art, plaers i senys,
Espigolant idols.

Posa en els teus cants, digué,
Ja no l'enigma de l'hora o del dia, ni segments ni parts d'ells posis,
Posa-hi primer abans tot, com llum per tots i preludi per tots,
El cant dels idols.

Sempre ·l fosc començar,
Sempre ·l créixer, l'enrondament del cercle,
Sempre ·l cim·i l'absorpció final (certament per a partir altre cop),
Idols! Idols!

Sempre lo mudable,

1) Del mateix aplec que abans. *Eidolons* en l'original, això es, «imatges», «formes», en el primitiu sentit grec de la paraula.

Sempre materials que muden, s'esfondren i
reintegren,
Sempre els obradors, les fàbriques divines,
Produint idols.

Mira, tu o jo,
Sigui dòna, home, o estat conegut o inconegut,
De sòlida riquesa, força o bellesa que semblem
fets,
Som fets realment idols.

El fugitiu ostent,
La substancia de l'estre d'un artista o dels llargs
estudis d'un savi,
O dels afanys del guerrer, del martir o de l'heroe,
Es d'emmotllar el seu idol.

De tota humana vida
(Les unitats plegades, fixades, ni un pensament,
ni una emoció, ni un acte omesos),
El tot, gran o petit, sumat, afegit,
En el seu idol.

La vella, vella pruija,
Basada en vells pinacles, mireu, nous i més alts
pinacles,
Per la ciencia i l'esperit modern encara alçats,
La vella, vella pruija: idols.

El present ara i aquí,
L'afanyós, pletoric, intrincat terbolí d'America,
D'agregacions i segregacions, tant sols per des-
lliurar,
Els idols d'avui.

Això amb el passat,

De nacions extintes, de tots els reialmes de reis
mars a través,
Vells conqueridors, velles campanyes, vells viat-
ges de mariners,
Aplegaments d'idols.

Densitats, creixença, fatxades,
Estrats de montanyes, terres, roques, arbres
gegants,
Llunya naixença, llunya mort, llarga vida, pel
comiat,
Idols eterns.

Exaltat, arrobat, extasiat,
Lo visible, no més que·l ventre de llur nai-
xença,
D'orbiques tendencies per a formar, formar i
formar,
L'idol potent del món.

Tot espai i tot temps
(Els astres, les terribles pertorbacions dels sols,
Que s'inflen, s'enfonsen, fineixen, fent més llarg
o més curt servei),
Plens d'idols solament.

Les miriades silencioses,
Els occeans infinits ont els rius vessen,
Les separades, lliures entitats innúmeres, com
la vista mateixa,
Les veres realitats, idols.

No aquest el món,
No aquests els universos, ells els universos,
Objecte i fi, sempre la vida permanent de vida,
Idols, idols.

Enllà de tes lliçons, savi professor,
Enllà de ton telescopi o espectroscopi, fi observador, enllà de tota matematica,
Enllà de la cirurgia i l'anatomia del metge, enllà del quimic amb sa quimica,
Les entitats de les entitats, idols.

Immobils, més mobils,
Sempre seran, sempre han sigut i són.
Llençant el present vers l'infinit futur.
Idols, idols, idols.

El profeta i el bard
Se mantindran encara, encara en més alts estats,
Mediaran amb els Moderns, amb la Democracia, els interpretaran encara
Déu i els idols.

I tu, ànima mia,
Joies, incessant exercici, exaltacions,
Tes ansies per fi amplament nodrides, preparada a encontrar
Els teus companys, idols.

El teu cos permanent,
El teu cos espiant aquí dintre·l teu cos,
El sol sentit de la forma que tu ets, el real jo mateix,
Una imatge, un idol.

Els teus vers cants no en els teus cants,
Cap aire a cantar especial, cap per sí mateix,
Més del conjunt sorgint, alçant-se al fi i flotant,
Un ple i ben rodó idol.

EN LLEGINT EL LLIBRE[1]

En llegint el llibre, la famosa biografia,
I es doncs això (diguí jo) lo que l'autor ne diu
la vida d'un home?
I així, quan jo sigui mort i enterrat, escriurà
algú la meva vida?
(Com si algú sabés realment res de la meva
vida?
Si adhuc jo mateix, com sovint penso, sé ben poc
o res de la meva real vida,
Tant sols qualques indicis, unes poques vagues,
difoses traces i rastres,
Que jo cerco pel meu ús de seguir aquí.)

1) Del mateix aplec d'abans.

JO CANTO ·L COS ELECTRIC [1]

1

Jo canto ·l cos electric,
Les tropes dels que jo estimo m'abracen i jo ·ls abraço,
No ·m volen deixar anar fins que me·n vagi amb ells i els correspongui,
I els descorrompi, i els carregui curulls de la carga de l'ànima.

Algú dubtava si aquells que corrompen llurs cossos s'amaguen?
I si aquells que profanen els vius són tant dolents com els que profanen els morts?
I si ·l cos no fa totalment tant com l'ànima?
I si ·l cos no es pas l'ànima, què es l'ànima?

2

L'amor del cos de l'home o de la dòna es inefable, el cos mateix es inefable,

1) De l'aplec titulat *Fills d'Adam*.

El del mascle es perfet, i el de la femella es perfet.
L'expressió de la cara es inefable,
Més l'expressió d'un home ben fet no apar solament en sa cara,
Es també en sos membres i llorics, es curiosament en els llorics de ses anques i punys,

Es en sa marxa, en el port del seu coll, en el plec de sa cintura i genolls, el vestit no l'amaga,
La forta i suau complexió seva furga a través del cotó i de la llana,
Veure-l passar expressa tant com el millor poema, potser més,
Vos gireu per veure sa esquena i son clatell i el perfil de sa espatlla.

El pernabatre dels infants sadolls, els pits i caps de les dònes, els plecs de llurs vestits, llur continent quan passen pel carrer, el caient contorn de llurs formes,
El nedaire nu en el bany, vist quan neda en la verda esplendor transparent, o jeu cara al cel i sura silenciós en el rabeig de l'aigua,
El doblegament envant i enrera dels remers en el bot de rems, el cavaller en sa sella,
Fadrines, mares, mestresses, en totes llurs funcions,
El grup de manobres seguts a mig-dia amb la cassola oberta i llurs mullers servint-los,
La fembra que amanyaga l nen, la filla del masover en el jardí o en la cort de les vaques,
El moço cavant moresc, el carreter menant els seus sis cavalls entre la multitut,
La lluita dels lluitadors, dos aprenents, joves fets, sapats, de bon natural, fills del país, a

fòra en el camp a posta de sol després del treball,
Gecs i gorres per terra, l'abraçada d'amor i resistencia,
La presa de dalt i la presa de baix, el cabell esbullat que encega ·ls ulls;
La marxa dels bombers amb l'uniforme llur, el joc dels virils muscles travers les justes calces i cinturons,
La lenta tornada del foc, la pausa quan la campana bat de sobte altre cop, i l'alerta escoltar,
Les actituts naturals, perfectes, variades, el cap inclinat, el coll corbat i el comptar els tocs,
Tot això estimo, jo ·m deslligo, passo en lliure transit al pit de la mare amb el marrec,
Nedo amb els nadaires, lluito amb els lluitadors, marxo en rengle amb els bombers, i ·m paro, escolto, conto.

3

Coneguí un home, un comú masover, pare de cinc fills,
I en ells pares de fills, i en ells pares de fills.
Aquest home era d'una vigor, d'una calma, d'una bellesa admirables,
La forma del seu cap, la grogor blanca i palida del seu cabell i barba, l'expressió immesurable dels seus ulls negres, la riquesa i grandor de ses maneres,
Per veure tot això solia anar a visitar-lo, també era savi,
Tenia sis peus d'alçada, tenia vora vuitanta anys, els seus fills eren sapats, nèts, barbuts, colrats, gentils,

Ells i ses filles l'amaven, tots els qui·l veien l'amaven,
No l'amaven pas d'indulgencia, l'amaven d'amor personal,
Tant sols aigua bevia, la sang aparia escarlata travers la bruna pell de sa cara,
Era un freqüent caçador i pescador, ell mateix menava·l seu bot, ne tenia un que li va regalar un mestre d'aixa, tenia escopetes, presents d'homes que l'estimaven,
Quan anava amb els seus cinc fills i molts néts a caçar o pescar, l'haurieu triat com el més bell i vigorós de la colla,
Haurieu desitjat més i més estar amb ell, seure a sa vora en el bot per poder tocar-vos l'un l'altre.

4

He observat que estar amb aquells que m'agraden es prou,
Romandre amb altres en companyia a la vetlla es prou,
Ser circondat per carn bella, curiosa, respirant, riallera, es prou,
Passar entre ells o tocar-ne algun, o reposar el meu braç, sols sigui lleument, entorn el coll d'ell o d'ella, què es doncs això?
Jo no demano cap més delicia, jo hi nedo com en la mar.

Hi ha quelcom en estar clos als homes i dònes i en mirar-los, i en el contacte i olor llur, que plau bé a l'ànima,
Totes les coses plauen a l'ànima, més aquestes li plauen bé.

5

Mireu la forma femenina,
Un nimbe diví s'exhala d'ella de cap a peus,
Ella atrau amb feresta innegable atracció,
Jo 'm sento atret pel seu alè, com si jo no fos sinó un vapor desvalgut, tot cau de banda menys jo i ella,
Llibres, art, religió, temps, la terra visible i sòlida, i lo que era esperat del cel o temut de l'infern, tot ara es consumit,
Folls filaments, rebrolls ingovernables ixen jugant d'ella, la resposta igualment ingovernable,
Cabell, pit, anques, plec de cames, flonjo caient de mans, tot difós, els meus també difosos,
Fluix agullonat pel refluix i refluix agullonat pel fluix, carn d'amor que s'infla i deliciosament panteja,
Infinits, limpids raigs d'amor calents i enormes, trèmola gelatina d'amor, blanc ruixim i suc delirant,
Nit d'amor nuvial segurament fent via, suaument vers l'auba postrada,
Ondulant vers el dia que rendit s'entrega,
Perduda en el clos abraç de dolça carn del dia.

Heus-aquí 'l nucli — puix el nin es nat de dòna, l'home es nat de dòna,
Heus-aquí 'l bany de naixença, aquí la fusió de petit i gran, i l'eixida altra volta.

No us avergonyiu pas, dònes, vostre privilegi enclou tot lo altre, i es la font de tot lo altre,
Vosaltres sou la porta del cos, i vosaltres sou la porta de l'ànima.

La fembra conté totes les qualitats i les tempera,
Ella es en son lloc i 's mou amb perfecte equilibri,
Ella es tota cosa degudament velada, es alhora passiva i activa,
Ella ha de concebir filles tant bé com fills, i fills tant bé com filles.

Com jo veig la meva ànima reflexa en la Natura,
Com jo veig, a travers d'una boira, un Esser de perfecció, salut i bellesa inefables,
Veig la testa inclinada i els braços plegats sobre·l pit, la Fembra jo veig.

6

El mascle no es pas menys l'ànima ni més, ell també es en son lloc,
Ell també es totes les qualitats, es acció i força,
L'influix de l'univers conegut es en ell,
El menyspreu li va bé, i l'afany i l'arrogancia li escauen,
Les més ferestes i més grans passions, benhaurança suprema, dolor suprem, li escauen, l'orgull es per a ell,
L'orgull de l'home, en tota sa amplada, es cosa calmant i excelent per a l'ànima,
La ciencia li escau, li agrada sempre, ell tot ho porta a la prova d'ell mateix,
Qualsevol sigui·l camp, qualsevol la mar i la vela, sols aquí, al cap d'avall, toca fons
(Car ont toca fons sinó aquí?).

El cos de l'home es sagrat i el cos de la dòna es sagrat,

No importa qui sigui, es sagrat—serà·l més
humil de la colla dels terrassans?
Serà un dels supins emigrants tot just desem-
barcats al moll?
Quescú pertany aquí o arreu just igual que
l'acomodat, just igual que tu,
Quescú o quescuna té son lloc en la processó.

(Tot es una processó,
L'univers es una processó amb moviment mesu-
rat i perfet.)

Tant ne sabs tu mateix que diguis ignorant al
més baix?
Suposes que tens dret a un bon mirament, i ell
o ella no tenen dret a un mirament?
¿Penses que la materia s'ha confegit de sa difosa
fluidesa, i el solatge es a la superficie, i l'aigua
cola i l'ufana brosta,
Per a tu solament, i no per a ell o ella?

7

El cos d'un home a l'encant
(Car abans la guerra sovint jo anava al mercat
d'esclaus[1] per veure les vendes),
Jo ajudo al subastador, car l'enze no sab la mei-
tat de sa tasca.

Veieu, senyors, la meravella!
Quals que siguin les postes dels postors, no
poden ser mai prou altes,

1) Referencia a la guerra de Secessió, amb l'esclavatge dels Estats meridionals.

Per a ell el globe jegué preparant-se quintilions
d'anys sense una bestia ni planta,
Per a ell els revolvents cicles verament i amb
constancia giraven.

En son cap el cervell tot poderós,
En ell i sota d'ell la creació d'heroes.

Examina aquests membres, vermells, negres o
blancs, quin enginy en tendó i nirvi!
Els despullarem perquè 'ls puguis veure.

Senys exquisits, ulls lluents de vida, braó,
voluntat,
Clapes del pectoral, pleguivol coll i espinada,
res de carn flonja, braços i cames ben confor-
mats,
I meravelles a dintre encara.

Per dintre hi corre sang,
La mateixa sang vella! El mateix roig torrent de
sang!
Allí s'infla i raja un cor, allí totes les passions,
ansies, esforços, aspiracions
(Penses que no hi són perquè no se'n parla en
les sales de rebre i de conferencies?).

Això es no sols un home, es el pare d'aquells
que seran pares al llur tom,
En ell l'embranzida de populosos Estats i riques
Republiques,
D'ell innúmeres immortals vides amb innúmeres
encarnacions i gaubanses.

¿Com sabs tu qui sortirà del rebrot del seu
rebrot a travers dels segles?

(De qui podries trobar que has sortit tu mateix, si en poguessis seguir el rastre a travers les centuries?)

8

El cos d'una dòna a l'encant,
Ella també no es pas ella mateixa solament, ella es la fertil mare de mares,
Ella es la criadora d'aquells que creixeran i seran companys de les mares.

Heu amat jamai el cos d'una dòna?
Heu amat jamai el cos d'un home?
No veieu que aquests són exactament els mateixos per a tots en tots els temps i nacions per tota la terra?

Si alguna cosa es sagrada, el cos humà es sagrat.
I la gloria i dolçor d'un home es la penyora de virilitat sens màcula,
I en l'home o en la dòna un cos nèt, fort, de ferma fibra, es més bell que·l més bell rostre.

Heu vist el foll que corrompia ·l seu cos vivent? o la folla que corrompia ·l seu cos vivent?
Car ells no s'amaguen pas, no poden pas amagar-se.

9

Oh cos meu! Jo no goso abandonar els teus semblants en altres homes o dònes, ni ·ls semblants de parts teves,
Jo crec que·ls teus semblants són per dreçar-se o caure amb els semblants de l'ànima (i que ells són l'ànima),

Jo crec que·ls teus semblants han de dreçar-se o caure amb els meus poemes, i que ells són els meus poemes,
Poemes de l'home, de la dòna, de l'infant, del jovincel, de l'esposa, del marit, de la mare, del pare, del fadrí, de la fadrina;
Cap, coll, cabell, orelles, tou i timpà de la orella,
Ulls, iris i sarrells dels ulls, celles, i la vetlla o el sòn dels parpres,
Boca, llengua, llavis, dents, paladar, barres, i els perns de les barres,
Nas, badius del nas i llur envà,
Galtes, polços, front, mentó, gorja, clatell, i la girada del coll,
Fortes espatlles, barba viril, omoplat, esquena i l'ampla rodona lateral del torç,
Braç, aixella, cau del colzer, avant-braç, tendons del braç, òssos del braç,
Munyó i llorics del munyó, mà, palmell, nusos, polzer, index, llorics dels dits, ungles dels dits,
Ample front de pit, pèl riçat del pit, esternó, costat del pit,
Costelles, ventre, espinada, llorics de l'espinada,
Anques, caus de les anques, força d'anques, rodonesa per fòra i per dins, boles mascles i rel viril,
Fort jòc de cuixes, ben portant el tronc damunt,
Muscles de les cames, genoll, ròtula, part de dalt i part de vall de la cama,
Tormells, garró del peu, taló, dits i nusos dels dits;
Totes les actituts, totes les belles formes, totes les pertenencies del meu o del teu cos o del cos de qualsevulga, mascle o femella,
L'esponja dels pulmons, la bossa del ventrell, els budells suaus i nèts,

El cervell en sos replecs dins la capsa del crani,
Simpaties, valvules del cor, valvules del gust, sexualitat, maternitat,
Feminitat, i tot ço que es la dòna, i l'home que ve de la dòna,
El ventre, les metes, mugrons, llet del pit, llagrimes, rialles, plors, esguards d'amor, torbaments i transports d'amor,
La veu, articulació, llenguatge, murmuris, forts crits,
Menjar, beure, pulsació, digestió, suor, sòn, caminar, nedar,
Balanç del cos sobre les anques, botar, jeure, abraçar, la corba i pressió del braç,
Els incessants cambis del plec de la boca, i entorn dels ulls,
La pell, el torrat de sol, pigues, pèls,
L'extranya simpatia que un hom sent quan toca amb la mà la carn nua del còs,
Els rius circulants d'alè, l'aspirar i respirar,
La gracia del cinte i d'allí vers les anques, i d'allí cos avall als genolls,
Les tenues, vermelles gelatines dins tu o dins mi, els òssos i el moll dels òssos,
L'exquisida sensació de salut;
Oh jo dic que aquests no són les parts i poemes del cos tant solament, sinó de l'ànima,
Oh jo dic ara que aquests són l'ànima!

UNA DONA M'ESPERA [1]

Una dòna m'espera, tot ho conté, res li manca,
Més tot mancaria si·l sexe mancava, o si mancava·l llevat de l'home bo.

El sexe ho conté tot, cossos, ànimes,
Intencions, proves, pureses, delicadeses, resultats, promulgacions,
Cants, manaments, salut, orgull, el maternal misteri, la llet seminal,
Totes les esperances, benifets, favors, totes les passions, amors, belleses, delicies del món,
Tots els governs, jutges, déus, renoms de la terra,
Tot es contingut en el sexe com parts d'ell mateix i justificacions d'ell mateix.

Sense vergonya l'home que·m plau coneix i confessa les delicies del seu sexe,
Sense vergonya, la dòna que·m plau coneix i confessa les seves.

1) Del mateix aplec d'abans.

Ara 'm vull apartar de tota dòna impassible,
Me'n vaig a estar amb la que m'espera, i amb aquelles dònes de sang ardenta i que'm satisfan,
Jo veig que elles m'entenen i no 'm neguen,
Jo veig que són dignes de mi, jo vull ser el robust espòs d'aquelles dònes.

No són elles gota menys del que jo soc,
Són colrades de cara per sols brillants i vents bufants,
La llur carn té la vella divinal suplesa i força,
Saben nedar, bogar, cavalcar, lluitar, caçar, córrer, batre, retirar-se, avençar, resistir, defensar-se elles soles,
Són absolutes en llurs drets — són calmes, franques, mestresses de sí mateixes.

Jo us atiro junt a mi, oh dònes!
Jo no us puc deixar anar, jo us voldria fer bé,
Jo soc per a vós, i vós sou per a mi, no solament permor nostre, més permor d'altres,
Envolts en vosaltres dormen els més grans heroes i bards,
Que refusen desvetllar-se al toc d'altre home que jo.

Soc jo, dònes, jo faig mon camí,
Jo soc sever, aspre, ample, inexorable, però us amo,
Jo no us faig més mal del que us es necessari,
Jo vesso la substancia suscitadora de fills i filles aptes per a aquests Estats, jo apreto amb lenta rudesa de muscle,
M'aferro eficaçment, no escolto cap prec,
No goso retirar-me fins que he depositat ço que de tant temps s'es acumulat dins mi.

A travers vostre escolo·lis closos rius de mi mateix,
En vós jo envolco un miler d'anys a venir,
En vós jo empelto·ls empelts dels predilectes meus i d'America,
Les gotes que en vós destilo criaran braves i atletiques dònes, nous artistes, musics i cantors,
Els nins que en vós jo engendro han d'engendrar nins al llur torn,
Demanaré homes i dònes perfets de mes efusions d'amor,
Esperaré d'ells que·s compenetrin amb altres, com jo·m compenetro amb vós ara,
Comptaré amb els fruits dels rajants ruixats d'ells, com compto amb els fruits dels rajants ruixats que dono ara,
Cercaré les amoroses messes de la naixença, la vida, la mort, l'immortalitat, que tant amorosament planto ara.

FLAIRÓS HERBEI DEL MEU COR [1]

Flairós herbei del meu cor,
Tes fulles jo espigolo, i escric, l'avenir sabrà millor llegir-les,
Fulles sepulcrals, fulles corpories que per damunt meu creixeu, per damunt la mort,
Rels perennials, altes fulles, oh, l'hivern no us glaçarà, tendres fulles!
Cada any reflorireu, d'allí ont caiguéreu rependreu brostada;
Oh, jo no sé si molts passants us veuran o aspiraran vostre odor lleu, més alguns crec que ho feran;
Oh, flebils fulles! Oh flors de la meva sang! Jo us permeto parlar en la vostra parla del cor que bat sots vosaltres,
Oh, jo no sé què voleu dir per sota de vós mateixes, vós no sou felicitat,
Vós sou sovint més amargues de quant jo puc resistir, me cremeu i·m punxeu,
I amb tot us veig hermoses, oh rels lleument pintades, me feu pensar en la mort,

1) De l'aplec titulat *Calamus*.

De vós la mort es bella (i què es, en veritat, finalment bell, llevat amor i mort?)
Oh, jo crec que no es per la vida que jo canto aquí mon cant d'amants, crec que per la mort deu ser,
Car que calm, que solemnial s'alça per muntar a l'atmosfera dels amants!
Mort o vida, jo soc doncs indiferent, mon ànima no vol triar
(Jo dubto si l'alta ànima dels amants no abraça més tost la mort),
Verament, oh mort, jo penso que aquestes fulles volen dir just allò que tu vols dir,
Creixeu més altes, dolces fulles, que jo pugui veure! eixiu fòra del meu pit!
Brolleu del ocult cor que aquí batega!
No us replegueu així en vostres rels vermelles, fulles tímides!
Tant vergonyós no restis per terra, herbei del meu cor!
Vine, jo he resolt despullar aquest ample pit meu, massa temps que m'ofego i sofoco!
Emblematics brins capriciosos, jo us deixo, ara no·m serviu,
Jo vull dir lo que haig de dir per sí mateix,
Jo tant sols vull anunciar-me a mi i als meus companys, mai més vull tornar a fer un crit que sigui sols llur,
Jo alçaré amb ell immortals reflexes pels Estats,
Jo donaré un exemple als amants de pendre forma i voler permanent per tots els Estats,
Per mi·ls mots seran dits que faran la mort rienta,
Dóna-m, per tant, oh mort, ton to, que jo·m pugui acordar amb ell,
Dona-te·m tu mateixa, car veig que ara·m per-

tanys per damunt tot, i que esteu un amb altre inseparablement plegats, oh amor i mort!
Ni 't permetré que més m'entravis amb allò que en deia vida.
Perquè ara'm fan saber que tu ets el fi essencial,
Que t'amagues, per les teves raons, en aquestes mudables formes de vida, i que elles són sobre tot per tu,
Que enllà d'elles tu surts per romandre, la real realitat,
Que tras la màscara material tu esperes pacientment, no importa quin temps,
Que un dia, tal volta, hauras govern de tot,
Que potser dissiparas tot aquest espectacle d'apariencies,
Que bé podries ser tu el perquè tot allò es, anc que no duri tant llarg temps,
Més tu duraras llarg temps.

CANT DE LA VIA LLIURE

I

A peu i amb cor lleuger jo trenco per l'ampla via,
Sà, lliure, amb el món davant meu,
El llarg camí grisenc davant meu menant-me arreu ont vulgui.

Desiara ja no demano bona sort, jo mateix soc bona sort,
Desiara ja més no·m planyo, ni més postposo, res necessito,
Prou d'interiors complantes, biblioteques, malicioses critiques,
Fort i content viatjo per l'ampla via.

La terra, això basta,
Jo no necessito les constelacions més aprop,
Jo sé que són molt bé allí ont són,
Jo sé que elles basten per a aquells que a elles pertanyen.

(Més també porto aquí mes velles delicioses càrregues,

Jo·ls porto aquí, homes i dònes, jo·ls porto amb
mi arreu ont vagi,
Jo juro que m'es impossible desfer-me·n,
Sadoll soc d'ells, i els sadollaré en retorn.)

2

Tu, camí ont jo entro mirant al voltant, jo crec
que no ets pas tot lo que hi ha aquí,
Jo crec que hi ha molt d'ocult també aquí.

Aquí la lliçó profonda de recepció, ni refús ni
preferencia,
Ni ·l negre amb son cap llanós, ni ·l bretol, ni ·l
malalt, ni·l sense lletra, són refusats;
El part, el corre a cercar el metge, el ranqueig
del captaire, el trontoll de l'ubriac, la riallera
colla de mecanics,
El jove escapat, el carruatge del ric, el nyèbit,
la parella que·s fuga,
L'home que va d'hora al mercat, el cotxe de
morts, el trasport de trastos cap a ciutat, el
retorn de ciutat,
Tots passen, jo també passo, qualsevol cosa pas-
sa, ningú pot ser-ne privat,
Ningú que no sigui acceptat, ningú que no·m
sigui car.

3

Tu, aire que·m dones alè per parlar!
Vosaltres, objectes que crideu de la difusió·ls
meus pensaments i els doneu forma!
Tu, llum que a mi m'envolques i tota cosa en
iguals delicats dolls!

Vosaltres, senders fresats pels irregulars sots vorers de la carretera!
Jo crec que sou latents d'ocultes existencies, vosaltres que·m sou tant cars.

Vosaltres, enllosades vies de les ciutats! Vosaltres, fermes guardades dels cantons!
Vosaltres, bacs! Vosaltres, taulons i estaques dels molls! Vosaltres, munts de fusta arrenglerats pels marges! Vosaltres, vaixells llunyans!
Vosaltres, rengles de cases! Vosaltres, frontals foradats de finestres! Vosaltres, sostres!
Vosaltres, porxes i entrades! Vosaltres, crestells i guardes de ferro!
Vosaltres, finestres, els quals fulls transparents tantes coses podrien mostrar!
Vosaltres, portes i ascendents escales! Vosaltres, arcs!
Vosaltres, grises pedres d'interminables llosanes! Vosaltres, trepitjats encreuaments!
De tot lo que us ha tocat jo crec que n'haveu pres part, i ara voleu comanar-m'ho en secret,
Dels vius i dels morts heu poblat vostres fronts impassibles, i llurs esperits se·m volen mostrar i ser-me amics.

4

La terra expandint-se a dreta i esquerra,
L'imatge viventa, cada part en sa llum millor,
La musica sonant ont es demanada i callant ont no es demanada,
La veu alegra de la via pública, el gai fresc sentiment del camí.

Oh carretera ont camino, no·m dius tu: *No·m deixis?*
No·m dius tu: *No t'arrisquis. Si·m deixes ets perdut?*
No·m dius tu: *Ja estic preparada, soc ben batuda i confirmada, adhereix-te a mi?*

Oh via pública, jo·t responc que no·m fa por deixar-te, tant mateix t'estimo,
Tu m'expresses millor del que jo puc expressar-me,
Tu seras més per a mi que·l meu poema.

Jo penso que·ls fets heroics foren tots concebuts en l'aire lliure, i tot franc poema també,
Jo penso que jo mateix podria aturar-me aquí i fer miracles,
Jo penso que qualsevol cosa que en la via encontri·m plaurà, i a qualsevol que·m miri·l plauré.
Jo penso que qualsevol que jo vegi ha d'esser feliç.

5

Desiara·m declaro franc de tot limit i ratlla imaginaria,
I vaig ont me lleu, mon propi senyor, total i absolut,
Escoltant els altres, considerant bé·l que diuen,
Aturant-me, cercant, rebent, contemplant,
Suaument, més amb voler incontrastable, deseixint-me de tot lligam que·m reté.

Jo aspiro grans glops d'espai,
L'est i l'oest són meus, i el nord i el sud són meus.

Jo soc més gran i més bo del que pensava,
Jo no sabia que contingués tanta bondat.

Tot me sembla hermós,
Jo puc repetir als homes i dònes: tant de bé m'haveu fet, altre tant voldria fer-vos,
Jo proveiré per mi i per vós bo i caminant,
Jo m'escamparé entre ls homes i dònes bo i caminant,
Jo brandaré un nou goig i una nova aspror entremig d'ells,
Qualsevol que·m negui no·m torbarà pas,
Qualsevol que m'accepti, ell o ella seran beneits i·m beneiran.

6

Ara si mil homes perfets apareguessin no m'admiraria,
Ara si mil belles formes de dòna sorgissin no·m esveraria.

Ara veig el secret de fer les millors persones,
Es créixer a l'aire lliure i menjar i dormir amb la terra.

Aquí es el lloc d'una gran acció personal
(Tal acció corprèn la raça entera dels homes,
Son esclat de força i voler confon tota llei i·s mofa de tota autoritat i tot argument contra ella).

Heus-aquí la prova de la saviesa,
La saviesa no la proven finalment les escoles,
La saviesa no·s pot trametre d'un que la té a un que no la té,

La saviesa es de l'ànima, no es pas susceptible
de prova, ella es sa pròpria prova,
S'aplica a tots els graus i objectes i qualitats, i
es contenta,
Es la certesa de la realitat i l'immortalitat de les
coses, i l'excelencia de les coses;
Quelcom hi ha en el fluctuant aspecte de les
coses que la provoca a eixir de l'ànima.

Ara re-examino filosofies i religions,
Poden ben resultar en les sales de conferencies,
però no resultar del tot sota ls amples nuvols
i al llarg del paisatge i aigues corrents.

Heus-aquí la realisació,
Aquí un hom es confrontat — aquí ell realisa lo
que te en sí,
El passat, l'avenir, majestat, amor — si aquests
són buits de tu, tu ets buit d'ells.

Tant sols el pinyol de tota cosa nodreix;
Ont es aquell que romp la clofolla per a tu i per a
mi?
Ont es aquell que desfà estratagemes i escorces
per a tu i per a mi?

Heus-aquí la coesió, no es pas feta previament,
es feta aposta;
Sabs tu·l que es, mentres passes, de ser amat
per extrangers?
Sabs tu·l llenguatge d'eixes nines d'ulls que·s
giren?

7

Heus-aquí l'efusió de l'ànima,

L'efusió de l'ànima ve de dins per portes ombrívoles, provocant sempre qüestions,
Aquestes ansies per què són? Aquests pensaments en la fosca per què són?
Per què hi ha homes i dònes que, quan són aprop meu, la llum del sol m'infla la sang?
Per què, quan me deixen, les flamules del meu goig pengen ertes i flonges?
Per què hi ha arbres sota·ls quals mai passejo que amples i melodics pensaments no·m davallin?
(Jo crec que hi pengen hivern i istiu d'aquells arbres, i sempre que passo degoten fruit);
Què es aquesta comunicació tant subita amb extrangers?
Com m'entenc amb el cotxer quan viatjo segut al seu costat?
Com amb el pescador que tira sa xarxa a la riba mentres passo i m paro?
Què es lo que lliurement m'entrega al bon voler d'un home o dòna? I què es lo que lliurement me·ls entrega?

8

L'efusió de l'ànima es benhaurança, heus-aquí la benhaurança,
Jo crec que omple l'aire lliure, tot'hora esperant,
Ara flueix dins nosaltres, bona carga·n prenem.

Heus-aquí la font del fluid humor simpatic,
El fluid humor simpatic es la frescor i dolcesa d'home i dòna
(Les herbes del matí no broston cada jorn més fresques i dolces de les arrels llurs, que ell

brosta fresc i dolç continuament d'ell mateix).

Vers el fluid humor simpatic traspua la suor amorosa de vells i joves,
D'ell destilat degota l'encís que·s riu de la bellesa i de les gracies,
Vers ell frisant s'infla·l tremol panteig del contacte.

9

Allons![1] Qualsevol que tu siguis, vine a viatjar amb mi!
Viatjant amb mi trobaras lo que mai cansa.

La terra mai cansa,
La terra es ruda, silenciosa, incomprensible al principi, la Natura es ruda i incomprensible al principi,
No·t descoratgis, ten ferm, hi ha coses divines ocultes,
Jo·t juro que hi ha coses divines més belles que·ls mots poden dir.

Allons! Cal no aturar-nos aquí,
Per dolços que siguin eixos curulls recaptes, per convenients eixes cambres, no podem romandre aquí,
Per abrigat que aquest port sigui i per molt calmes ses aigues, no devem pas ancrar aquí,
Per grata que·ns sigui l'hospitalitat que·ns circonda, no·ns es dat de rebre-la més que un instant.

1) En francès en l'original.

10

Allons! L'incitació ha de ser més gran,
Velejarem per no fresats mars selvatges,
Anirem ont els vents bufen, les ones rompen, i el *clipper* ianki fila a tota vela.

Allons! amb potencia, llibertat, la terra, els elements,
Salut, arrogancia, alegria, amor propri, curiositat;
Allons! lluny de tota fórmula,
De les vostres fórmules, materialistes i noctilops prestes.

El cadavre infecte barra·l passatge — l'enterrament ja no té espera.

Allons! però pren avís!
Qui viatja amb mi necessita la millor sang, els millors muscles, perseverancia,
Ningú pot venir a la prova sens que ell o ella porti coratge i salut,
No vinguis pas si ja has gastat lo millor de tu mateix,
Sols aquells poden venir que vénen en còssos suaus i ferms,
Cap malalt, cap begut de rom ni cap tarat veneri té permís d'entrar.

(Jo i els meus no convencem per arguments, semblances, rimes,
Convencem per la nostra presencia.)

11

Escolta! Vull ser honrat amb tu,
Jo no ofereixo ·ls mansos premis antics, jo ofereixo ·ls rustics premis nous,
Vet-aquí ·ls jorns que t'han d'escaure:
Tu no amuntegaras això que ·n diuen riqueses,
Tu espargiras amb mà pròdiga tot allò que guanyis o obtinguis,
Bon punt arribis a la ciutat del teu destí, bon punt t'hi estableixis a gust, sentiras que·t crida un irresistible crit de comiat,
Seras tractat amb ironiques befes i rialles pels qui tras tu romandran,
Qualsevol senyal d'amor que rebis no més respondras-lo amb passionats besos d'adéu,
No permetras l'estreta dels qui t'allarguen les mans.

12

Allons! rera ·ls grans Companys, i per pertànyer a llur colla!
Ells també són en la via — són els homes vius i majestuosos — són les més grans dònes,
Fruidors de mars en calma i de mars borrascoses,
Mariners de moltes naus, caminants de moltes lleugues de terra,
Habitués[1] de molts llunyans països, *habitués* de molt distants habitacles,
Confiadors d'homes i dònes, observadors de ciutats, feiners solitaris,
Pausants contempladors de les herbes, flors, conquilles de la platja,

1) Així en l'original.

Dançaires de balls de noces, besadors de nuvies, tendres auxiliadors d'infants, criadors d'infants,
Soldats de revoltes, els que s'estan vora les tombes obertes, que hi baixen baguls,
Vianants per estacions consecutives, per anys i anys, els anys curiosos quescú sorgint del que·l precedeix,
Vianants com amb companys, com qui diu llurs propries diverses fases,
Caminants que s'avancen dels latents irrealisats jorns d'infantesa,
Vianants alegres amb llur joventut, vianants amb llur barbuda i ben granada virilitat,
Vianants amb llur feminitat, ampla, insuperada, contenta,
Vianants amb llur sublim vellesa d'home i dòna,
Vellesa, calma, extesa, ampla amb la soperba amplada de l'univers,
Vellesa fluint lliure amb la dolça llibertat veína de la mort.

13

Allons! vers allò que es sense fi com fou sense principi,
A soportar moltes coses, marxes de dies, reposos de nits,
A fondre-u tot en el viatge vers ont tendeixen, i els jorns i nits vers ont tendeixen,
A fondre-ls de nou en l'embranzida de superiors jornades,
A no veure enlloc res més que allò que pots assolir i deixar enrera,
A no concebir cap temps, per molt distant, que no·l puguis assolir i deixar enrera,

A no esguardar amunt o avall cap via que no t'inviti i t'esperi — per llarga que sigui, t'invita i t'espera,
A no veure cap esser, ni de Déu ni de ningú, que tu també no t'hi encaminis,
A no veure cap possessió que tu no puguis posseir, fruint-ho tot sense treball ni compra, extraient-ne·l delit i amb tot no extraient de la cosa una sola particula,
A pendre·l millor de la masia del masover i de l'elegant *villa* del ric, i de les castes benediccions de la ben maridada parella, i dels fruits dels horts i les flors dels jardins,
A pendre·l que·t convingui de les compactes ciutats per ont passes,
A emportar-te amb tu carrers i cases arreu ont vagis,
A replegar els pensaments dels cervells dels homes a mida que·ls trobis, a replegar l'amor de llurs cors,
A pendre en camí amb tu·ls teus amants, amb tot i que·ls deixis enrera,
A considerar l'univers mateix com un camí, com molts camins, com camins per ànimes vianants,

Tot s'aparta al progrés de les ànimes,
Tota religió, tota sòlida cosa, arts, governs — tot allò que fou o es aparent en aquest món o altre món, fuig al seu cau, davant la processó de les ànimes pels grans camins de l'univers.

Del progrés de les ànimes d'homes i dònes pels llargs camins de l'univers, es tot altre progrés el necessari emblema i suport.

Sempre vivents, sempre avant,
Magnifics, solemnes, tristos, retirats, vexats, folls, turbulents, febles malcontents,
Desesperats, orgullosos, amorivols, malalts, acceptats pels homes, rebutjats pels homes,
Fan via! Fan via! Jo sé que fan via, més no sé pas ont van.
Més jo sé que fan via envers lo millor — envers quelcom gran.

Qualsevol que tu siguis, surt enfòra! home o dòna, surt enfòra!
No t'has d'estar aquí dormint i folgant-te en la casa, per més que tu l'hagis construida, o d'altres l'hagin construida per tu.

Fòra de la fosca clausura! Surt d'enrera·l paravent!
Es inutil protestar, jo ho sé tot i ho publico.

Contempla a travers teu tant de mal com els altres,
Travers les rialles i dances, els dinars i sopars de la gent,
Per dintre vestits i ornaments, per dintre aquelles rentades i polides cares,
Contempla un secret silenciós avorriment i desesper.

Ni marit, ni muller, cap amic prou fiat per rebre la confessió,
Un altre jo, un duplicat de quescú, espiant i amagant-se fa via,
Informe i mut pels carrers de les viles, gentil i melós pels salons,
Al carril, al vapor, a la reunió pública,

A cà seva en les cases d'homes i dònes, a taula, en la cambra, per tot,
Vestit a la moda, la cara somrienta, esvelta figura, la mort sota·l pit, l'infern sota·l cap.
Sota la seda i els guants, sota·ls llaços i flors,
Respectant les costums, no parlant una silaba d'ell mateix,
Parlant de tot altra cosa, però mai d'ell mateix.

14

Allons! travers lluites i guerres!
La meta anunciada no pot ser renunciada!

Han les passades lluites reeixit?
Què es que ha reeixit? tu mateix? ta nació? la Natura?
Ara entén-me bé — es posat en l'essencia de les coses que de tota fruició d'èxit, no importa quina, ha de sorgir quelcom que faci necessaria una més gran lluita.

El meu crit es crit de batalla, jo nodreixo rebelió activa,
Qui ve amb mi ha d'anar ben armat,
Qui ve amb mi va sovint amb magre aliment, pobresa, irats enemics, desercions.

15

Allons! El camí es davant nostre!
Es segur — l'he provat — els meus propris peus l'han ben provat — no·t detinguis,

Deix el paper sense escriure en la taula, i el llibre sense obrir en el prestatge!
Deix les eines romandre en l'obrador, deix que restin no guanyats els diners!
Deix estar l'escola! No escoltis els crits del mestre!
Deix el predicador que prediqui en sa trona! deix l'advocat que pledegi en l'audiencia, i el jutge que expliqui la llei.

Camarada, jo·t dono la mà!
Jo·t dono l'amor, més preciós que·l diner,
Jo·t dono mi mateix, primer que·l sermó o que la llei;
Vols tu dar-te·m a mi? Vols venir a viatjar amb mi?
Ens sostindrem l'un amb l'altre tant temps com viurem?

CANT DE LA DESTRAL

(Fragments)

LA GRAN CIUTAT[1]

Muscle i empenta sempre!
Lo que vigorisa la vida vigorisa la mort,
I els morts avencen tant com els vius avencen,
I el futur no es més incert que·l present,
Car la rudesa de la terra i de l'home enclou tant
com la delicadesa de la terra i de l'home,
I res perdura sinó les qualitats personals.

Què penses tu que perdura?
Penses que una gran ciutat perdura?
O un fecon Estat manufacturer? o una constitució ben disposada? o·ls vapors més ben construits?
O hotels de granit i ferro? o cap *chef d'œuvre*[2] d'enginyeria, forts, armaments?

Fuig! Aquestes coses no són estimables per sí mateixes,

1) Els subtitols són afegits. Paragrafs 4 i 5 del poema original.
2) En francès en l'original.

Omplen l'hora, els dançadors dancen, els musics
toquen per a ells,
La manifestació passa, clar que tot està prou bé,
Tot està molt bé fins que un llamp de repte
esclata.

Una gran ciutat es la que té·ls més grans homes
i dònes,
No fos més que unes poques barraques espe-
daçades, es encar la més gran ciutat del
món.

El lloc aont una gran ciutat està no es pas el
lloc dels extesos molls, dressanes, fàbriques,
diposits de productes solament,
Ni·l lloc d'incessants saluts dels que arriben o
alçaments d'àncora dels que se·n van,
Ni·l lloc dels més alts i costosos edificis o boti-
gues que vènen coses del rest del món,
Ni·l lloc de les millors biblioteques i escoles,
ni·l lloc aont el diner es més abundós.
Ni·l lloc de la població més nombrosa.

Aont la ciutat està amb la més bruna casta
d'oradors i bards,
Aont la ciutat està que es estimada d'aquests, i
els estima en retorn i els entén,
Aont no hi ha monuments als heroes sinó en les
paraules i fets comuns,
Aont el guany es en son lloc, i la prudencia es
en son lloc,
Aont els homes i les dònes pensen lleument de
les lleis,
Aont l'esclau acaba, i l'amo d'esclaus acaba,
Aont tot el poble s'alça d'un cop contra l'im-
mensa audacia dels elegits,

Aont ferestecs homes i dònes s'aboquen, com la mar al xiulet de la mort aboca ses furientes onades,
Aont l'autoritat externa entra sempre precedida per l'autoritat interna,
Aont el ciutadà es sempre·l cap i l'ideal, i el President, Alcalde, Governador i lo que·s vulgui, són agents pagats,
Aont s'ensenya als nois d'esser ells llurs propries lleis, i dependre d'ells mateixos;
Aont l'equanimitat s'ilustra en els negocis,
Aont l'especulació de l'ànima es encoratjada,
Aont les dònes van en processons públiques pels carrers igual que·ls homes,
Aont elles entren en l'assamblea pública i hi prenen lloc igual que·ls homes;
Aont la ciutat dels més fidels amics està,
Aont la ciutat de la puresa de sexes està,
Aont la ciutat dels més sans pares està,
Aont la ciutat de les més ben fetes mares està,
Allí està la gran ciutat.

EL BUTXÍ[1]

Jo veig el butxí d'Europa,
Està emmascarat, vestit de roig, amb enormes cames i forts braços nusos,
I·s recolza en feixuga destral.

(A qui has escapsat darrerament, butxí d'Europa?
De qui es eixa sang que duus tant pegalosa i molla?)

1) Paragraf 8 del poema original.

Jo veig les clares postes dels grans martirs,
Jo veig els espectres baixar dels cadafalcs,
Espectres de morts senyors, descoronades dames, delatats ministres, reis rebutjats,
Rivals, traidors, emmetzinadors, capdills difamats i altres.

Jo veig aquells que en tota terra han mort per bona causa,
La llevor es escassa, amb tota la cullita mai no·s perdrà
(Membreu això, oh reis forasters, oh sacerdots, la cullita mai no·s perdrà).

Jo veig totalment rentada la sang de la destral,
Ambdós fulla i manec són nèts,
Ja no vessen més sang de nobles, ja no estrenyen més colls de reines.

Jo veig fugir el butxí tornat inutil,
Jo veig el cadafalc molçós i abandonat, ja en ell no veig destral,
Jo veig el fort i amical emblema del poder de ma raça, la més nova i la més gran.

LA DÒNA FORTA[1]

Sa forma s'alça,
Ella menys guardada que mai, i amb tot més guardada que mai,
Lo brut i groller entremig de que·s mou no la fan bruta i grollera,

1) Paragraf 11 del poema original.

Ella sab els pensaments quan passa, res li està amagat,
Ella no es perxò menys considerada i amable,
Ella es la més estimada, sense excepció, no té motiu de temença i no tem pas,
Renecs, baralles, cançons d'ubriac, obscenes expressions, són no res per a ella quan passa,
Ella es silenciosa, mestressa de sí mateixa, ells no l'ofenen,
Ella 'ls reb com les lleis de la Natura els reben, ella es forta,
Ella es també una llei de la Natura — no hi ha pas cap llei més forta que ella.

CANT DE L'EXPOSICIÓ [1]

I

(Ah, poc pensa·l treballador
Quan aprop sa feina·l té de Déu,
L'amorós treballador a travers de temps i espai.)

Al cap d'avall no solament crear ni solament
fundar,
Ans tal vegada dur de lluny lo que ja es fundat,
Per donar-li la nostra identitat, mitjana, ilimitada, lliure,
Per omplir la massa bruta i torpida amb vital
foc religiós,
No tant repulsar i destruir com acceptar, fondre,
rehabilitar,
Obeir tant com manar, seguir més que guiar,
També són aquestes les lliçons del nostre Nou
Món;
Per més que quant poc del Nou, ben mirat, i
quant molt del Vell, Vell Món!

Per temps i temps ha crescut l'herba,

1) Inspirat en l'Exposició internacional que en 1853 celebrà New-York al *Crystal Palace*.

Per temps i temps ha plogut l'aigua,
Per temps i temps que roda ·l món.

2

Vine, Musa, emigra de Grecia i Jonia,
Esborra, t'ho prego, aquests contes amb immens escreix pagats,
Aquelles faules de Troia i la rabia d'Achileu, i els vagabondatges d'Odisseus i Enees,
Posa «Se traspassa» i «Per llogar» en les roques del teu nevat Parnas,
Altre tant a Jerusalem, fixa l'anunci damunt la porta de Jafa i sobre ·l mont Moriah,
Mateix que en els murs dels teus castells de Germania, França i Espanya, i en els museus d'Italia,
Car sapigues que una esfera més bona, més fresca, més activa, un ampla, inexplorat reialme t'espera i demana.

3

A nostra invocació amatent,
O més bé a sa inclinació llarg temps nodrida,
Junt amb una irresistible i natural gravitació,
Ella ve! Jo sento ·l refrec de sa tunica,
Oloro la flaire deliciosa del seu alè,
Remarco ·l seu pas diví, la viva girada dels seus ulls curiosos,
Vers aquesta mateixa escena.

La dama de les dames! més, qui ho creuria,
Aquells antics temples i classiques estatues, no ha pogut cap d'ells retenir-la?
Ni les ombres de Virgili i Dant, ni milers de

records, poemes, velles associacions, magnetisar-la i subjectar-la?
Més ella ·ls ha deixats tots i ara heus-la aquí?

Sí, amb permís vostre ho dic,
Si vosaltres, amics, no la veieu, jo pla la veig,
La mateixa immortal ànima de l'expressió de la terra, de sa activitat, bellesa, heroisme,
De les seves evolucions aquí vinguda, finits els estrata dels seus precedents temes,
Tapats i coberts pel tema del dia, fonament del del dia,
Acabada, difunta en el temps, sa veu a la font de Castalia,
Muts els trencats llavis de l'Esfinx de l'Egipte, mudes totes aquelles tombes escarni dels segles,
Finides per sempre les epopeies de l'Asia, els cimerats guerrers de l'Europa, finida la primitiva inspiració de les muses,
L'inspiració de Calliope per sempre més closa, Clio, Melpomene, Talia, mortes,
Finit el magnific ritme d'Una i Oriana, finida la questa del Sant Greal,
Jerusalem un grapat de cendres extintes, bufades pel vent,
Els Creuats i llurs sombres torrents de tropes nocturnes amb l'auba fugits,
Amadís, Tancred totalment dissipats, de Carlemany, Rotllà, Oliver ni rastre,
Palmerí, l'ogre, partits, esvaídes les torres que Usk reflectia en ses aigues,
Esvait Artur amb tots els seus cavallers, Merlin, Lancelot, Galahad, tots fòra, disolts totalment com una exhalació,
Passats! passats! per sempre passat per nos-

altres aquest món un jorn tant poderós, ara
buit, inanimat, un món fantasma,
Aquell brodat i enlluernador món foraster, amb
tot el seu fast de llegendes i myts,
Sos reis i castells soperbs, sos prestes i guerrers,
senyors i galants dames,
Passats vers el llur carner, armats i coronats
dins la mortalla,
Amb la purpuria lletra de Shakspere per blasó,
I la dolça i trista rima de Tennyson per cant
funeral.

Jo us dic que la veig, amics, si valtres no, l'ilustre emigrada (bé es veritat que, anc que ella mateixa, considerablement mudada amb aquest transbals)
Fent via dretament cap aquest *rendez-vous*, ella mateixa vigorosament fent-se pas, gambejant per entre·l garbuix,
Pel retrò de la maquinaria i l'estrident xiulet del vapor no esfereída,
Ni gota sobtada per la claveguera, el gasometre, l'adob artificial,
Somrient i contenta, amb visible intenció de quedar-se,
Heus-e-la aquí, instalada entre les eines de cuina!

4

Però espera, que descuidava ·ls modos —
Deix que·t presenti l'extrangera (quin es, sinó, l'objecte dels cants perquè visc?), oh Columbia;
En nom de la llibertat siguis, oh immortal, benvinguda! estrenyeu-vos les mans,

I sempre més desiara ameu-vos com germanes.

No temis, Musa! Verament nous dies i costums
te reben i t'enronden,
Francament t'ho confesso, es una extranya, extranya raça, de nova moda,
I amb tot la mateixa vella humana raça, la mateixa per dins, la mateixa per fòra,
Cares i cors iguals, sentiments iguals, iguals frisances,
Igual l'antiga amor, igual bellesa, utilitat igual.

5

No·t blasmem pas, vell Món, ni en realitat ens separem de tu
(Voldria·l fill separar-se del pare?),
Girant enrera·ls ulls vers tu, veient-te en les edats passades consagrat als teus deures i grandeses, edificant per a ells,
Nosaltres avui edifiquem pels nostres.

Més potent que les tombes d'Egipte,
Més bella que·ls temples de Grecia i Roma,
Més soperba que la catedral de Milà amb ses estatues i espires,
Més pintoresca que·ls castells del Rin,
Nosaltres projectem ara mateix enllà de tots alçar
Ta vasta catedral, sagrada industria, cap tomba,
Un casal per la vida per l'invenció pràctica.

Com en una visió estant despert,
Adhuc mentre canto·l veig alçar-se, esbrino i profetiso per fòra i per dins

Son multiform conjunt.

Entorn un palau — cap com aquest tant alt, tant bell, tant ample encara,
La moderna meravella del món, superant les set de l'historia,
Pis sobre pis enlairant-se amb frontals de vidre i ferro,
Alegrant el sol i el cel, verolat dels tons més gais,
Bronze, lila, porpra, blau i carmí,
Damunt qual daurat sostre i sota·l teu penó, oh llibertat,
Flamegen les banderes dels Estats i draps de tota terra,
Cobrint una niçaga d'alts i bells però menors palaus.

Arreu dintre llurs murs tot allò que promou perfecta vida humana rebrà impuls,
Allí serà ensenyat, provat, empès, visiblement mostrat.

No sols tot el món d'obres, arts, productes,
Més tots els obrers del món aquí representats.

Aquí resseguireu en fluida operació,
En cada estat d'actiu i practic moviment, els rius de civilisació,
Els materials sota·ls vostres ulls, com per encantament, aquí mudaran llur forma,
Serà·l cotó cullit quasi en el mateix camp,
Serà aixugat, rentat, cardat, embalat, filat en fil i drap al davant vostre,
Veureu les mans a l'obra en tots els vells sistemes i en els nous,

Veureu els variats grans, com la farina·s fa i el pa·s cou pels forners,
Veureu minerals bruts de California i Nevada, passant i repassant fins que devenen barres,
Esguardareu l'impressor com fa·l seu motllo i apendreu que es un componedor,
Marcareu esverats la premsa Hoe com fa rodar els cilindres, rapida i constantment llençant fulles impreses,
La fotografia, el model, el rellotge, l'agulla, el clau, seran fets davant vostre.

En amples i quietes sales, un magnific museu t'ensenyarà les infinites lliçons dels minerals,
Un altre ilustrarà·ls boscos, les plantes, la vegetació, un altre·ls animals, la vida animada i son procés.

Serà un casal esplendit el Palau de la Musica,
Altres, pera altres arts — l'ilustració, les ciencies, seran totes aquí,
Cap d'elles desatesa, cap que aquí no sigui honrada, ilustrada, fomentada.

6

(Aquest serà, aquest i aquests, America, les *teves* piramides i obeliscs,
El teu Far d'Alexandria i jardins de Babilonia,
El teu temple d'Olimpia.)

Tant de mascle i fembra com no treballen,
Confrontaran sempre aquí a tants com treballen,

Amb preciós benifet per uns i altres, gloria per tots,
Per tu, America, i tu, eterna Musa.

I aquí habitareu, potents Matrones!
En vostre vast domini, més vast que tots els vells,
Amb veus esventades pels ecos de llargues futures centuries,
Ressonant diferents cants més ardits, amb més forts temes,
La vida pràctica, pacifica, la vida del poble, el Poble mateix,
Enlairat, iluminat, banyat en pau — triomfant, segur en la pau.

7

Via fòra amb els temes de guerra! fòra amb la guerra mateixa!
Lluny de ma vista trèmola, per a mai més retornar, aquella visió dels cadavres ennegrits i mutilats!
Aquell infern deixatat, negat de sang, propri de tigres selvatges o llops famolencs, no d'homes raonables,
Més en comptes feu via, campanyes de l'industria,
Amb tes tropes indomites, enginyeria,
Tos gonfalons, treball, tots desplegats al vent,
Tes trompes ressonant fortes i clares.

Via fòra amb el vell romanç!
Fòra amb les noveles, drames i comedies de corts forasteres!

Fòra amb els versos d'amor, ensucrats de rima,
les intrigues i amoretes dels desvagats,
Aptes sols pels banquets nocturns ont llisquen
les parelles a la tarda musica,
Amb els plaers insans, extravagants dissipacions
dels pocs,
Amb perfums, escalfor i vi, sota d'enlluernants
aranyes.

A vosaltres, oh sanes, reverendes germanes,
Jo aixeco una veu per molt més soperbs temes
pels poetes i per l'art,
Per exaltar lo present i lo real,
Per ensenyar a l'home mitjà la gloria de sa tasca
jornalera,
Per cantar en cançons com l'exercici i la vida
quimica mai han de ser vexats,
Pel treball manual per quescú i per tots, pel
llaurar, cavar, xercolar,
Pel plantar i cuidar l'arbre, la fruita, la verdura,
les flors,
Perquè cada home vegi de que faci realment
alguna cosa, i cada dòna també;
Pera l'ús del martell i la serra (de fil o de tra-
vers),
Per cultivar una afició a la fusteria, modelatge,
pintura,
Per la feina de sastre, sastresa, guarda-malalts,
moço d'estable, bastaix,
Per un poc d'invenció, quelcom d'enginyós, que
ajudi·l rentar, cuinar, netejar,
I no pendre a deshonra de metre-hi la mà un
mateix.

Jo dic, oh Musa, que avui jo t porto aquí
Totes les ocupacions, deures amples i estrets,

Treball, el sà treball amb suor, sens fi ni treva,
Les velles, velles i pràctiques càrregues, interessos, goigs,
La família, el parentiu, l'infantesa, marit i muller,
Els conforts de la casa, la casa mateixa amb totes ses dependencies,
Els aliments i llur conservació, la química a ella aplicada,
Qualsevol cosa que formi l'home o dòna mitjà, fort, complet, de dolça sang, la perfeta i longeva personalitat
I ajudi sa present vida vers salut i benhaurança, i plasmi la seva ànima
Per l'eterna vida real futura.

Amb les darreres comunicacions i obres, l'entretransport del món,
La força de vapor, les grans linies rapides, el gas, el petroli,
Aquests triomfs del nostre temps, el tenue cable de l'Atlantic,
El carril del Pacific, el canal de Suez, els tunels del Mont-Cenís, del Sant Gothard i d'Hoosac, el pont de Brooklyn,
La terra tota acanada de ralls de ferro, amb linies de vapors filant per tots els mars,
La nostra rodonesa, el món corrent jo porto.

8

I tu, America,
La teva descendencia tant alta torrejant, però més alta encara torrejant tu damunt ells,
Amb Victoria a la mà esquerra i a la mà dreta Llei;

Tu, Unió que tot ho abraces, que tot ho fons
i xucles i toleres,
A tu per sempre·t canto.

Tu, també tu, un Món.
Amb totes tes amples geografies, tant multiples,
diverses i distants,
Arrodonides per tu en un tot — una llengua
mundial comuna,
Un destí indivisible comú a Tots.

I per l'encís que oferiu als vostres fidels ministres,
Jo evoco i personifico aquí·ls meus temes, per
fer-los passar davant vostre.

Esguarda, America! (I tu, inefable hoste i germana!)
Per tu venen a tropes tes aigues i tes terres;
Esguarda tos camps i granges, tos llunyans
monts i boscos,
Venint en processó.

Esguarda la mar mateixa,
Les naus, en el seu pit sens limits, palpitant;
Mira com llurs blanques veles, que infla l'embat
del vent, clapegen el vert i blau,
Mira·ls vapors que van i venen, entrant o sortint del port,
Mira, ondulants i sombres, llurs llargs plomalls
de fum.

Esguarda, en l'Oregon, enllà del nord i l'oest,
O en el Maine, enllà del nord i l'est, els teus gais
bosquerols,
Tot el dia empunyant llurs destrals.

Esguarda, sobre·ls llacs, a la roda·ls teus patrons, esguarda·ls teus remers,
Mira com el freixe·s torç sota llurs muscolats braços!

Allí vora·l fornal, i allí davant l'enclusa, esguarda·ls teus sapats ferrers brandant llurs malls,
Enlaire fixament, enlaire giren i cauen amb joiós trenc,
Com un esclat de rialles.

Marca per tot arreu el geni d'invenció, tes rapides patents,
Incessants obradors, fundicions, alçats o alçant-se,
Mira de llurs fumeres com brollen torrents de flames.

Marca tes infinides granges per Nord i Sud,
Els rics estats fills teus de l'Est i l'Oest,
Els variats productes de l'Ohio, Pennsylvania, Missouri, Georgia, Texas i altres,
Tes cullites sens límits, herba, blat, sucre, oli, moresc, arroç, canem, lupul,
Tes sitges totes plenes, l'interminable tren de càrrega i el magatzem curull.
Els raims que en tes vinyes maduren, les pomes en tos horts,
Ton incalculable fustam, bous, porcs, patates, ton carbó, ton or i argent,
L'inagotable ferro de tes mines.

Tot teu, sagrada Unió!
Naus, granges, botigues, sitges, fàbriques, mines,
Ciutat i Estat, Nord, Sud, tot plegat i cada cosa,

T'ho dediquem, mare augusta, tot per tu!

Tu, protectora absoluta! baluart de tots!
Car bé sabem que puix tu dónes a tots i cadascú (generosa com Déu),
Sense tu ningú en el món, ni terra, ni casa alguna,
Ni nau, ni mina, ni res avui aquí fóra segur,
Ni cap cosa, ni cap dia segurs foren.

9

I tu, Emblema flotant per damunt tot!
Tendre encant, un mot per tu (tal volta saludable),
Recorda que no sempre has imperat aquí tant lliurement com ara,
En altres escenes jo t'he vist, bandera,
No del tot tant cabal, tant fresca i pulcra, florint en plecs d'immaculada seda,
Ans t'he vist tremolar tota esquinsada en l'asta feta estelles,
O aferrada amb crespes mans al pit d'algun jove alferis,
Ferament disputada, per vida o mort, amb llarga brega,
Entre 'l retrò dels canons i molts renecs, planys i udols, i l'agre espetec de les fusellades,
I mobils masses sorgint com folls diables, i vides com res jugades;
Pel teu simple rebuig, tacat de llot i fum i xop de sang,
Per mor d'això, amor meva, i perquè puguis com ara segura aquí folgar-te,
Força valents jo he vist per terra.

Desiara tot això, aquí, i en endavant en pau, tot teu, Bandera!
I aquí i en endavant per tu, oh Musa universal! I tu per ells!
I aquí i en endavant, oh Unió, teus són tot obrer i tota obra!
Ningú apartat de tu—d'ara endavant un sol fem tu i nosaltres.
(Car, què es la sang dels fills sinó la sang materna?
Què són, en fi, les vides i obres totes, sinó·ls camins de fe i de mort?)

Més ara, repassant nostre infinit tresor, es per tu, Mare estimada,
En tu que indissoluble avui ho posseim tot i cada sengla cosa;
No pensis que·l nostre cant i exhibició tant sols pel gros producte o lucre sigui—es per tu, car tu ets l'ànima, espiritual, electrica!
En tu posseim les nostres granges, cullites, invencions! en tu ciutats i Estats!
En tu nostres llibertats! en tu nostres propries vides!

UN CANT DE LA RODANT TERRA

I

Un cant de la rodant terra, i dels mots que s'hi
acorden,
Pensaves que això eren els mots, aquestes ratlles
dretes, aquestes corbes, angles, punts?
No, aquests no són els mots, els mots substan-
cials són en la terra i mar,
Són en l'aire, són en tu.

Pensaves que això eren els mots, aquests sons
deliciosos de les boques dels teus amics?
No, els mots reals són més deliciosos.

Els cossos humans són mots, miriades de mots
(En els millors poemes reapareix el cos, el de
l'home o de la dona, ben format, natural, gai,
Apte, actiu, receptiu en totes parts, sense ver-
gonya ni necessitat de vergonya).

Aire, terra, aigua, foc — aquests són mots,
Jo mateix soc un mot amb ells — les meves qua-
litats se compenetren amb les llurs — el meu
nom no es res per ells,

Anc que fos dit en les tres mil llengues, què cosa l'aire, la terra, l'aigua, el foc, sabrien del meu nom?

Una sana presencia, un gest amable o imperiós, són mots, expressions, senyals,
L'encís que acompanya·l simple esguard d'alguns homes i dònes es també expressió i senyal.

Amb aquests inaudibles mots de la terra es com té lloc l'operació de les ànimes,
Els mestres coneixen els mots de la terra i els usen més que·ls mots audibles.

Millorament es un dels mots de la terra,
La terra ni·s retarda ni frisa,
En sí mateixa, latents des l'embranzida, té tots els atributs, creixences, efectes,
No es pas solament bella a mitges, sos defectes i excrecencies mostren just tant com ses perfeccions.

La terra no reté, es prou generosa,
Les veritats de la terra esperen sempre, ni són tampoc tant amagades,
Són calmes, sotils, intransmissibles per premsa,
S'infiltren per totes les coses comunicant-se de bon grat,
Comuniquen un sentiment, una invitació — jo expresso i expresso,
Jo no parlo, i, amb tot, si tu no·m sents, de quin profit te soc?
Produir, millorar, això mancant, de quin profit soc jo?

(*Acouche! Acouchez!*[1]
Deixaras ton propri fruit podrir-se en tu mateix?
Vols arrupir-te i ofegar-te aquí?)

La terra no argumenta,
No es patetica, no fa conxorxes,
No crida, ni frisa, ni persuadeix, ni amenaça, ni promet,
No fa distincions, no té mancaments concebibles,
Res no tanca, res refusa, a ningú exclou,
De tota força, objecte, estat, que anuncía, a ningú exclou.

La terra no s'exhibeix ni·s nega a exhibir-se, posseeix sempre per sota,
Per sota·ls sòns ostensibles, l'august chor dels heroes, el plany dels esclaus,
Precs d'amants, malediccions, badalls de moribons, rialles de jovent, tractes de negociants,
Per sota tot això posseeix mots que mai fallen,

Als seus fills els mots de la gran, muda, eloqüent mare mai fallen,
Els vers mots mai fallen, car la moció mai falla, ni la reflecció[2] mai falla,
Tampoc el dia i la nit fallen, ni falla la ruta que seguim.
De les interminables germanes,

1) Així en l'original.

2) *Reflecció*, o sigui *reflectiment*, del verb «reflectir», concordant amb «moció», en el mateix sentit de les paraules *motion* i *reflection* de l'original; advertint que aquesta darrera té també en inglès el mateix doble significat que en nostra llengua, en correspondencia amb els verbs «reflectir» i «reflexionar», diferencia que crec del cas marcar amb un simple cambi grafic de la *x*.

Dels incessants *cotillons*[1] de germanes,
De les germanes centripetes i centrifugues, les joves i les velles germanes,
La bella germana que coneixem va dançant amb les altres.

Amb l'ample tors girat vers cada observador
Amb els encants de jovenesa i iguals encants de vellesa,
Seu la que també jo com els altres amo, seu impassible,
Tenint en sa mà alguna cosa semblant un mirall, ont els seus ulls esguarden cap enrera,
Miren, mentre ella seu, a ningú invitant, a ningú rebutjant,
Tenint dia i nit, incansable, un mirall davant son rostre.

Vistes de prop o vistes de lluny,
Degudament cada dia ixen en public les vintiquatre
Degudament s'acosten i passen amb llurs companys o amb un company,
No assumint cap fesomia propria, sinó les fesomies dels qui són amb elles,
Les fesomies de nins, de dònes o virils fesomies,
Les franques fesomies de les besties o dels sers inanimats,
El paisatge, les aigues, o l'exquisida aparició del cel,
Les nostres fesomies, la meva o la teva, reflectint-les fidelment,
Cada jorn sens falla eixint en public, més jamai dos cops amb iguals companys.

1) Així en l'original.

Abraçant l'home, abraçant-ho tot, irresistiblement procedeixen els trescents seixanta cinc entorn del sol;
Abraçant-ho tot, consolant, suportant, clos segueixen trescents seixanta cinc contrapesos d'aquells, segurs i necessaris com ells.

Balandrejant sens treva, res tement,
Sol, tempesta, calor i fret, per sempre resistint, passant, portant,
Sempre heretant la conciencia i albir de l'ànima,
Penetrant i fendint sempre el fluid buit entorn i enfront,
Sens obstacle que la retardi, ni àncora que l'ancri, ni escull que la topi,
Rapida, alegra, contenta, de res despuliada, res perdent,
En tot temps apte i disposta a donar de tot compte estret,
La nau divina veleja·l mar diví.

2

Qualsevol que tu siguis! moció i reflecció[1] són per tu especialment,
Per tu la nau divina veleja·l mar diví.
Qualsevol que tu siguis, tu ets aquell o aquella per qui la terra es sòlida i líquida,
Tu ets aquell o aquella per a qui·l sol i la lluna pengen al cel,
Per ningú més que tu són el present i el passat,
Per ningú més que tu es l'immortalitat.

1) Vegi-s nota 2, pag. 76.

Cada home per sí sol i cada dòna per sí sola, es el mot del passat i el present, i el ver mot d'immortalitat;
Ningú pot adquirir per altre — ningú.
Ningú pot créixer per altre — ningú.

El cant es per al cantor, i a ell torna sobre tot,
L'instrucció es per al mestre, i a ell torna sobre tot,
L'assassinat es per l'assassí, i a ell torna sobre tot,
El lladrocini es per al lladre, i a ell torna sobre tot,
L'amor es per l'amant, i a ell torna sobre tot,
El dò es pel donador, i a ell torna sobre tot — no pot mancar,
L'oració es per l'orador, la comedia es pel comic o la comica, no per l'auditori,
I ningú entén cap grandesa o bondat fòra la seva, o l'indicació de la seva.

3

Jo juro que la terra serà certament completa per a aquell o aquella que seran complets,
La terra no es esquerdada i trencada més que per a aquell o aquella que es esquerdat o trencat.

Jo juro que no hi ha grandesa ni força que no emulin les de la terra,
No pot haver-hi teoria d'alguna importancia que no corrobori la teoria de la terra,
Cap politica, cant, religió, conducta o lo que's vulgui, té importancia, si no confronta amb l'amplitut de la terra,

Si no reflecteix la justesa, la veritat, l'imparcialitat, la dretura de la terra.

Jo juro que començo a veure amor amb més dolços espasmes que allò que a amor correspon,
Es lo que·s conté a sí mateix, que mai invita i mai refusa.

Jo juro que començo a veure poc o res en mots audibles,
Tot conflueix vers la presentació dels senys inexpressats de la terra,
Vers aquell que canta·ls cants del cos i de les veritats de la terra,
Vers aquell que fa diccionaris de mots que la premsa no pot tocar.

Jo juro que veig que es millor que dir lo millor,
Deixar sempre lo millor sense dir.

Quan jo·m proposo dir lo millor trobo que no puc,
La meva llengua no·s pot moure en ses frontisses,
El meu halè no vol creure an els seus orguens,
I devinc un home mut.

Lo millor de la terra no·s pot dir en cap manera, tot o qualsevol cosa es millor,
No es pas lo que tu esperaves es més acomodo, més facil, més proper,
Les coses no són gitades dels llocs que abans tenien,
La terra es just tant positiva i directa com abans,

Els fets, religions, avenços, política i trafec són
tant reals com abans,
Més l'ànima també es real, ella també es positiva i directa,
Cap raonament, cap prova l'ha establerta,
Innegable creixença l'ha establerta.

4

Sigui això dit com portaveu de les ànimes, per
repetir els llurs accents.
(Si·l meu cant no rediu els accents de les ànimes, què fóra llavors?
Si no fes a tu especial referencia, què fóra llavors?)

Jo juro que d'aquí en endavant no hauré cap
més tracte amb la fe que diu lo millor,
No més vull tractar amb la fe que deix lo millor sense dir.

Digueu, didors! canteu, cantors!
Poueu! emmotlleu! apileu els mots de la terra!
Treballeu, era aprés era, res s'ha de perdre,
Prou podrà haver d'esperar, més certament vindrà a servir,
Quan els materials siguin tots amanits eixiran
els arquitectes.

Jo·t juro que·ls arquitectes eixiran sens falla,
Jo·t juro que t'entendran i·t justificaran,
El més gran d'entre ells serà aquell que millô·t conegui, i tot ho enclogui i a tot sigui fidel,
Ni ell ni·ls altres t'oblidaran, ells percebran
que tu no ets un pèl menys que ells,
Tu en ells seras plenament glorificat.

A TU[1]

Qualsevol que tu siguis, jo 'm tem no caminis el
camí dels somnis,
Jo 'm tem que aquestes realitats suposades no 's
vagin a fondre sota 'ls teus peus i mans,
Ara mateix les teves faccions, goigs, parla, casa,
tasques, costums, quimeres, follies, vestits,
crims, se dissipen lluny de tu,
Ta veritable ànima i cors apareixen davant meu-
S'alcen per sobre negocis, comerç, botigues, tre-
ball, hisendes, robes, la casa, comprar i ven,
dre, menjar i beure, sofrir, morir.

Qualsevol que tu siguis, ara poso la mà sobre tu,
perquè siguis el meu poema,
Xiuxiuejo amb els llavis closos a ta orella,
He estimat moltes dònes i homes, però ningú
estimo més que tu.

Oh, he sigut mut i tardaire!
Jo hauria hagut d'encaminar-me dret a tu fa
temps,

1) De l'aplec titulat *Ocells de pas*.

No hauria hagut de xerrar més que de tu, no
hauria hagut de cantar sinó a tu.

Ara ho vui deixar tot i venir a fer els himnes
de tu,
Ningú t'ha entès, però jo t'entenc,
Ningú t'ha fet justicia, tu no t'has fet justicia a
tu mateix,
Ningú que no t'hagi trobat imperfet, jo sol no
trobo imperfecció en tu,
Ningú que no t'hagi volgut sotmetre, jo sol soc
aquell que mai consentirà en sotmetre-t,
Jo sol soc aquell que no posa sobre tu cap amo,
senyor, millor, Déu, enllà de lo que cova in-
trinsecament dins tu mateix.

Els pintors han pintat llurs humans eixams i la
figura central de totes,
Del cap de la figura central esbandint un nimbe
de llum daurada,
Més jo pinto milions de caps, més no pinto un
sol cap sense 'l seu nimbe de llum daurada,
La meva mà 'l fa brollar del cervell de tot home
i dòna, fluint refulgent per sempre més.

Oh, quines grandors i glories no cantaria de tu!
Tu no has sabut lo que ets, t'has abaltit sobre
tu mateix tota la vida,
Mateix que closos han estat tos parpres la major
part del temps,
Lo que tu has fet ja 't torna en burles
(Si 'ls teus guanys, ciencia, oracions, no tornen
burles, quina es llur torna?).

Les burles no són tu,
Sota d'elles i dintre d'elles jo 't veig espiant,

Jo 't persegueixo aont ningú més t'ha perseguit,
El silenci, l'escriptori, l'expressió petulant, la nit, la rutina habitual, si això t'amaga d'altres o de tu mateix, no t'amaga de mi,
La cara afaitada, l'ull inquiet, el color impur, si això desbarata als altres, no 'm desbarata a mi,
El vestir descarat, la postura diforme, ubriaguesa, cobdicia, mort prematura, tot això ho poso apart.

No hi ha cap dot en home o dòna que no passi en el teu compte,
No hi ha cap virtut, cap gracia en home o dòna, que tant bona no la tinguis,
Cap braó, cap resistencia en altres que tant bona no la tinguis,
Cap plaer aguarda als altres, que igual plaer no t'aguardi.

Quant a mi, jo no dono res a ningú que amb tota cura l'igual no 't dongui a tu,
Jo no canto 'ls cants de la gloria de ningú, ni de Déu, més aviat que canto 'ls cants de la gloria teva.

Qualsevol que tu siguis! reclama lo teu a tota ventura!
Aquestes gales de l'Est i de l'Oest són manses comparades amb tu,
Aquests prats immensos, rius interminables, tu ets immens, interminable com ells,
Aquestes furies, elements, tempestes, convulsions de la Natura, angoixes d'aparent disolució, tu ets aquell o aquella que es l'amo o mestressa de tots ells,
Amo o mestressa per dret propri de la Natura, elements, dolor, passió, dissolució.

Les traves cauen dels teus tormells, tu trobes una suficiencia infallible,
Vell o jove, mascle o femella, rustic, vil, rebutjat pels altres, qualsevol que tu siguis, se promulga ell mateix,
Per naixença, vida, mort, sepultura, s'ofereixen els medis, res s'estalvia,
Per ires, perdues, ambició, ignorancia, enuig, lo que tu ets, fa·l seu camí.

LLAGRIMES [1]

Llagrimes! llagrimes! llagrimes!
En la nit, en la solitut, llagrimes,
En la blanca platja raja que raja amarant la sorra,
Llagrimes, ni un estel lluint, tot negre i desolat,
Fluides llagrimes dels ulls d'un cap velat;
Oh, què es aquell espectre? aquella figura en la fosca, amb llagrimes?
Quina massa informe es aquella, allí ajupida en la sorra?
Adollant llagrimes, sanglotant llagrimes i panteigs, ofegats amb crits ferestecs;
Oh tempesta encarnada, que t'alces i corres amb passes rapides llarg de la platja!
Oh feresta i tetrica nit de tempesta, amb vent — oh eructant, desesperada!
Oh ombra tant seria i decorosa de dies, amb calm continent i pas regulat,
Però lluny de nits, quan fuges i ningú 't veu — oh llavors l'occeà desfet,
De llagrimes, llagrimes, llagrimes!

1) De l'aplec titulat *Sea-Drif* (Brossa marina).

CIUTAT DE NAUS [1]

Ciutat de naus
(Oh les negres naus! oh les feres naus!
Oh els bells vapors i velers d'esmolada proa!).

Ciutat del món (car hi ha aquí totes les races,
Totes les terres del món porten aquí llurs tributs);
Ciutat del mar! ciutat de rapides i fulgides marors!,
Ciutat que les gojoses marors sens treva embesteixen i abandonen, remolinant-se arreu en xucladors i escuma!
Ciutat de molls i magatzems — ciutat d'altes façades de marbre i ferro!
Ciutat soperba i passionada — fogosa, boja, extravagant ciutat!
Alça-t, oh ciutat — no tant solament per la pau, més siguis verament tu mateixa, guerrera!
No temis — no 't sotmetis a cap patró altre que'l teu, oh ciutat!
Esguarda-m — encarna-m a mi com jo t'he encarnat!

1) De l'aplec titulat *Drum Taps* (Trucs de Tabal).

Jo no he rebutjat res del que tu m'oferies—el qui
tu adoptares jo l'he adoptat,
Sigui bo o dolent jo mai t'ho pregunto—jo tot
ho estimo—jo res no condemno,
Jo canto i celebro tot lo que es teu—emperò no
més pau,
En pau estant pau cantava, més ara 'l tabal de
guerra es meu,
Guerra, la guerra vermella es el meu cant pels
teus carrers, oh ciutat!

DONEU-ME L'ESPLENDID SOL SILENCIÓS![1]

I

Doneu-me l'esplendit sol silenciós, sos raigs fulgint a tot esclat,
Doneu-me 'l sucós fruit autumnal, madur, vermell, tot fresc de l'hort,
Doneu-me un camp ont creixi l'herba insegada,
Doneu-me un emparrat, doneu-me engotimades tories,
Doneu-me fresc gra i forment, doneu-me besties marxant serenes, ensenyant contentament,
Doneu-me nits fondament quietes com en els alts planells oest del Mississipí, i jo mirant les estrelles,
Doneu-me odorós, a l'auba, un jardí de belles flors ont jo pugui rondar indestorbat,
Doneu-me per muller una dòna flairosa, de la qual mai me cansi,
Doneu-me un infant perfet, doneu-me apart, lluny del brugit del món, una vida rural i domestica,

1) Del mateix aplec precedent.

Doneu-me ·l garlar cants espontanis, reclòs dins
mi, tant sols per mes orelles,
Doneu-me solitut, doneu-me Natura, doneu-me
encar, oh Natura, vostra original sanitat!

Això ansiant jo tenir (laç d'excitació incessant,
torturat per la lluita guerrera),
Això demanant jo sens treva, alçant el crit del
meu cor,
Mentres, tot i demanant, m'adhereixo a ma
ciutat,
Dia tras dia i any darrera any, oh ciutat! repas-
sant tos carrers,
Ont me tens encadenat un cert temps refusant
amollar-me,
Donant-me, emperò, amb que assaciar-me, enri-
quir-me d'ànima, donant-me sempre més
cares.
(Oh! jo veig lo que cercava escapar, com afronta
i capgira ·ls meus clams,
Jo veig la meva ànima trepitjant lo que volia.)

2

Guardeu vostre esplendid sol silenciós,
Guardeu vostres boscos, oh Natura! i els llocs
tranquils entre ·ls boscos,
Guardeu vostres camps de trebol i aufals, vos-
tres camps de blat i hortes
Guardeu els florits camps de fajol, ont l'abella
al Setembre brunzeix;
Doneu-me carrers i cares — doneu-me aquests
seguits, inacabables fantasmes al llarg de les
ceres!
Doneu-me ulls innombrables — doneu-me dònes

—doneu-me companys i amants per milers!
Deixeu-me'n veure de nous cada dia—deixeu-me'n pendre de nous per la mà cada dia!
Doneu-me aitals espectacles—doneu-me 'ls carrers de Manhattan![1]
Doneu-me Broadway[2] amb els soldats marxant —doneu-me 'l sò de timbals i trompetes!
(Els soldats en companyies o regiments—uns via enfòra, enrojolats i enardits,
Altres, finit el llur temps, tornant en aprimades files, joves, però molt vells, gastats, marxant sense esma de res);
Doneu-me 'ls molls i les ribes totes brodades de negres vaixells,
Oh, això 'pera mi! Oh, una vida intensa, vessant de plena i variada!
La vida del teatre, del cafè, del gros hotel per a mi!
El saló del vapor! l'excursió atapaída per a mi! la processó de torxes!
La densa brigada que surt per la guerra, amb apilotats carros militars seguint;
Gents, sense fi, rajant, amb fortes veus, passions i pompes,
Els carrers de Manhattan amb llurs pulsacions poderoses, amb timbals batent com ara,
L'infinit chor sorollós, l'escarrig i espetec dels fusells (adhuc la visió dels ferits),
Les masses de Manhattan, amb llur turbulent musical chor!
Les cares i ulls de Manhattan sempre més pera mi.

1) Nom indià primitiu de New York.
2) Carrer de New York.

MIRACLES [1]

I bé, qui fa cas d'un miracle?
Quant a mi, jo no sé de res més que miracles,
Que jo travessi ·ls carrers de Manhattan,
O llenci ma vista per sobre ·ls teulats de les cases vers el cel,
O gualegi, peus nusos, platja enllà, just en la randa de l'aigua,
O m'estigui sota ·ls arbres dels boscos,
O parli de dies amb qualsevol que jo estimi, o dormi de nits al llit amb qualsevol que jo estimi,
O segui a taula a dinar amb els altres,
O miri als extrangers d'enfront meu al tramvia,
O guaiti les abelles un matí d'estiu entorn l'arna afanyades,
O les besties pels camps pasturant,
O ·ls ocells, o ·ls portents dels insectes en l'aire,
O ·ls portents de la posta, o dels estels resplendint tant serens i brillants,
O l'exquisa i tenue corba de la lluna nova en primavera;

1) De l'aplec titulat *Rierons Autumnals*.

Tot això amb lo demés, tot i cada cosa, són per a mi miracles,
El tot enllaçat, emperò cada cosa distinta i en son lloc.

Per a mi cada hora del jorn i la nit es un miracle,
Cada polçada cubica d'espai es un miracle,
Cada cana quadrada de la superficie de la terra es sembrada del mateix,
Cada pam del seu endins es sadoll del mateix.

Per a mi la mar es un seguit miracle,
Els peixos que neden — les roques — el moviment de les ones — les naus amb homes dintre,
Quins miracles haurà més extranys?

QUÈ SOC JO AL CAP D'AVALL?[1]

Què soc jo al cap d'avall sinó un nin, que m'encanto amb el sò del meu nom, repetint-lo de cap i de nou?
Jo m'aparto per oir-lo – mai me·n canço.

Lo mateix per a tu es el teu nom;
Has pensat que sols dos o tres silabes hi ha en el sò del teu nom?

1) Del mateix aplec d'abans.

OH VIURE SEMPRE, SEMPRE MORIR [1]

Oh viure sempre, sempre morir!
Oh els enterros de mi passats i presents!
Ai de mi! mentres endavant faig via, material,
visible, imperiós com sempre;
Ai de mi! ço que per anys jo fui, ara mort (jo
no·m planyo però, soc content);
Oh, deseixir-me d'aquests cadavres de mi, que
com me giri·ls vegi allí ont els vaig llençar,
Passar enllà (oh viure! viure sempre!) i deixar
enrera·ls cadavres.

1) De l'aplec titulat *Murmuris de Mort Celestial.*

EL MISTIC TROMPETER [1]

I

Escolta, quin ferestec trompeter, quin music extrany,
Voleiant invisible en l'aire, vibra aquesta nit tons fantastics!

Jo 't sento, trompeter, alerta escoltant jo agafo tes notes,
Ara rajant, remolinant-se entorn meu com una tempesta,
Ara minvant, esmortuides, ara perdent-se a distancia.

2

Acosta-t, oh incorpori! Qui sab si en tu ressona
Algun mort compositor, qui sab si ton cor pensivol
No era ple d'altes aspiracions, no conformats ideals,
Ones, occeans musicals, caoticament sorgint,

1) De l'aplec titulat *De Mig-dia a la Nit estr ellada*

Que ara, espectre extatic, que clos a mi·t decantes, ta trompa retrunyint,
Anc que a cap altra orella, lliurement a la meva, fas entendre,
Per a que jo·t tradueixi?

3

Bufa, trompeter, ta nota franca i clara, jo·t segueixo,
Mentre a ton fluid preludi, serè, alegre,
El món inquiet, els carrers, les remoroses hores del jorn se·n van,
Una santa calma davalla com rosada damunt meu,
Camino en fresca nit refrigerant camins de Paradís,
Oloro l'herba, l'humida atmosfera i les roses;
Ton cant aixampla mon balb i encadenat esperit, tu·m desliures i·m llences,
Flotant i assoleiant-me en el celestial llac.

4

Bufa encara, trompeter! davant mos ulls sensibles
Porta les velles pompes, mostre-m el món feudal.
Quin encís obra ta musica! davant meu tu fas passar
Dames i cavallers de llarg temps morts, barons en les grans sales dels castells, els trovadors hi canten,
Armats cavallers surten els torts a redreçar, alguns en questa del Sant Greal;

Jo veig el pas d'armes, veig els campions encaixats en pesanta armadura, cavalcant corcers magnifics,
Jo sento·ls crits, l'estrepit dels cops i cer batent;
Jo veig les tumultuoses armades dels creuats — escolta com retronen els tabals,
Mira·ls monjos que marxen al davant, portant la creu en l'aire.

5

Bufa encara, trompeter! i pel teu tema
Pren ara aquell que·ls enclou tots, resol i fixa,
Amor, que es pols de tot, sosteniment i angoixa,
El cor de l'home i dòna tot per amor,
Amor, cap altre tema — amor que tot enllaça, enclou, difon.

Oh, com entorn meu s'aglopen els immortals fantasmes!
Veig l'immens alambí a l'obra sempre, veig i conec les flames que·l món escalfen,
L'ardencia, la rojor, els cors glatint d'enamorats,
Els uns tant benhaurats, tant silenciosos altres i obscurs, vehins de mort;
Amor que es tot el món per als amants — amor que de l'espai i temps se·n burla,
Amor que es dia i nit — amor que es sol i lluna i els estels,
Amor que es tot vermell, sumptuós, foll de perfum,
Cap altre mot que amor — amor, cap altra pensa.

6

Bufa encara, trompeter — conjura·ls bruits de guerra!

I prompte al teu encís un bram tot tremolós com tro distant rodola,
Mira com els guerrers s'apressen — mira entre nuvols de pols brillar les baionetes,
Jo veig els artillers emmascarats, jo veig el rosat llamp en mig del fum, jo sento com retrunyen els canons;
No solament la guerra — ta musica espantable, ferestec tocador, evoca tota visió d'espant,
Els crims de ruins brigands, rapinya, assassinat — jo sento·ls crits d'auxili!
Veig naus que al mar s'enfonsen, veig al pont i sota·l pont quadros terribles.

7

Oh trompeter, m'apar que soc l'instrument que toques,
Tu·m fons cervell i cor — tu·ls mous, atraus, al teu bon grat els mudes;
I ara tes sombres notes mon sí de fosca neguen,
Tu·m prens tota claror, tota esperança alegra,
Jo veig els captivats, retuts, ofesos, jo veig els oprimits del món sencer,
Sento la gran vergonya, l'immensa humiliació de mon llinatge, talment devenen meves,
Meves també devenen les revenges de tot el genre humà, els torts dels segles, els feus i odis frustrats,

Pesa sobre de mi total desfeta — tot perdut
l'enemic victoriós.
(Però entremig les ruines l'Orgull colossal s'alça, intrepid fins al fi,
Resistencia, coratge fins al fi.)

8

I ara, per ton final, oh trompeter,
Dedica-m un cant més alt que qualsevol encara,
Canta a la meva ànima, renova sa fe llanguenta i esperança,
Aixeca ma fe mandrosa, dóna-m qualque visió de l'avenir,
Dóna-m d'una vegada sa profecia i joia.

Oh alegre cantic, exultant, suprem!
Vigor més que terrestre hi ha en tes notes,
Marxes de victoria — l'home deslliurat — al fi conqueridor,
Himnes de l'home universal al Déu universal — tot joia!
Una altra raça apar, regenerada — un món perfet — tot joia!
Homes i dònes que en saviesa, innocencia i salut viuen — tot joia!
Tumultuoses, rientes bacanals plenes de joia!
La guerra, sofriment, dolor són fòra — la terra infecta purgada — res més resta que joia!
L'occeà comble de joia — l'atmosfera tot joia!
Joia! joia! en llibertat, devoció, amor! joia en l'extasi de vida!
Prou es simplement d'esser! prou es de respirar!
Joia! joia! arreu sobre tot joia!

TOT ES VERITAT [1]

Ai de mi, home de flonja fe tant temps!
Restant apart, negant particulars tant temps!
Sols adonat avui de la veritat compacta, arreu difosa,
Avui descobrint que no hi ha mentida o forma de mentida, i que no pot haver-n'hi, ans sobreíx tant fatalment de sí mateixa, com fa la veritat de sí mateixa,
O com fa qualsevol llei de la terra o qualsevol natural producte de la terra.

(Això es curiós i pot no ser immediatament capit, però ha de ser capit,
Jo sento en mi mateix que represento falsetats igualment que altra cosa,
I que altre tant fa l'univers.)

Aont ha mancat un perfet retorn indiferent de veritat o de mentida?
Serà damunt la terra, o en l'aigua, o en el foc? o en l'esperit de l'home? o bé en la carn i sang?

1) Del mateix aplec d'abans.

Meditant entre mentiders i retirant-me austerament dins mi mateix, jo veig que després de tot no hi ha realment mentiders ni mentides,
I que a res manca son perfet retorn, i que lo que·n diuen mentides són perfets retorns,
I que cada cosa·s representa exactament ella mateixa i lo que l'ha precedit,
I que la veritat tot ho enclou. i es compacta, tant justament compacta com l'espai,
I que no hi ha buit ni esquerda en el total de veritat — ans que tot es veritat sense excepció;
I desiara jo aniré celebrant qualsevol cosa que jo vegi o sigui,
I cantant i rient i res negant.

PER LA RIBA DE L'AMPLE POTOMAC[1]

Per la riba de l'ample Potomac, altre cop, oh
vella llengua!
(Sempre expressant, sempre exclamant, quan
cesaras ta garla?)
Altre cop, vell cor, tant gai, altre cop a tu, al teu
seny, el ple dolí primaveral retorna,
Altre cop la frescor i les sentors, altre cop de
Virginia·l cel estival, cerulic blau i argent,
Altre cop la porpra matinal de les montanyes,
Altre cop l'herba immortal, tant quietament
suau i verda,
Altre cop les roses florint sanguines.

Perfumeu·eix mon llibre, oh roses sanguines!
Renta sotilment, amb tes aigues, totes les linies,
Potomac!
Dóna-m de tu, oh primavera, abans no·l clogui,
per a posar entre ses planes!
Oh, porpra matinal de les montanyes, dóna-m de
tu, abans no·l clogui!
Oh, i de tu, herba immortal!

1) Del mateix aplec d'abans.

TAULA

	Pags.
Walt Whitman	5
Un mateix jo canto	13
En els vaixells pel mar	14
A les terres foranes	16
A un historiador	17
Idols	18
En llegint el llibre	22
Jo canto 'l cor electric	23
Una dòna m'espera	34
Flairós herbei del meu cor	37
Cant de la via lliure	40
Cant de la destral	55
Cant de l'Exposició	60
Un cant de la rodant terra	74
A tu	82
Llagrimes	86
Ciutat de naus	87
Doneu-me l'esplendent sol silenciós	89
Miracles	92
Què soc jo al cap d'avall	94
Oh viure sempre, sempre morir	95
El mistic trompeter	96
Tòt es veritat	101
Per la riba de l'ample Potomac	103

OBRES DEL TRADUCTOR

JOHN RUSKIN. — *Fragments* traduits de l'inglès, amb un Assaig Introductori. — Tipografia «L'Avenç», Barcelona, 1901.

Natura. — Aplec d'Estudis i Descripcions de ses Belleses, triats d'entre les obres de *John Ruskin*. — Publicació *Joventut*. — Barcelona, 1903.

Institucions de Cultura Social. — Conferencies donades al «Institut Obrer Català». — Tipografia «L'Avenç», Barcelona, 1903.

R. W. EMERSON. — *La Confiança en sí mateix*. — *L'Amistat*. — Traducció de l'inglès, amb una Introducció. — Biblioteca popular de «L'Avenç», Barcelona, 1904.

SHAKSPERE. — *Macbeth*. — Tragedia en cinc actes. — Biblioteca popular de «L'Avenç», Barcelona, 1907.

SHAKSPERE. — *La Tragedia de Macbeth*. — Traducció de l'inglès, amb Proleg i Notes. — Tip. «L'Avenç», Barcelona, 1907.